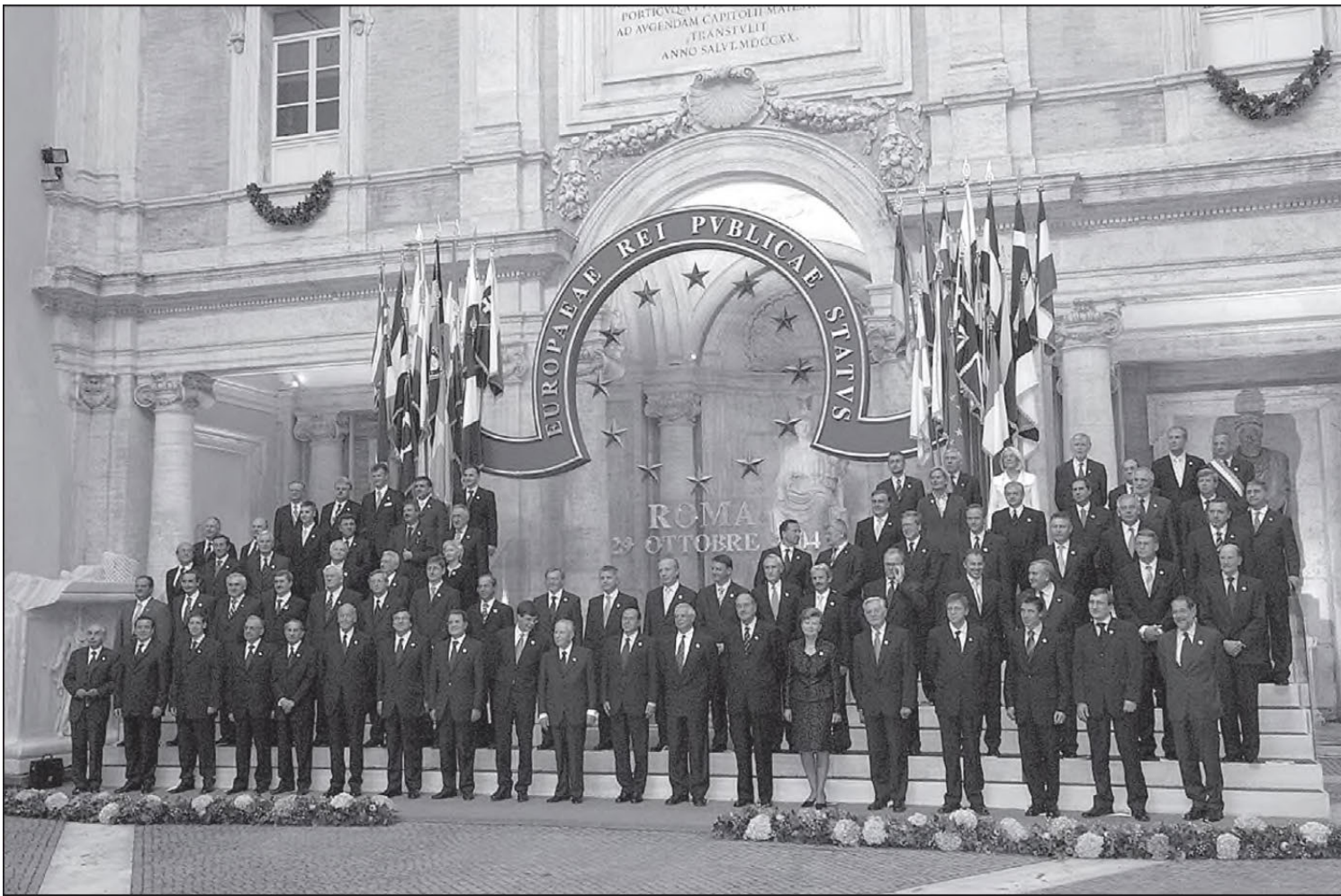

Po Europos Sąjungos Konstitucijos pasirašymo spalio 29 d. Romoje 25 valstybių vadovai. Pirmoje eilėje penktas iš dešinės stovi Lietuvos Respublikos prez. Adamkus, Latvijos prez. Vikė Freiberga, Prancūzijos prez. Jacques Chirac ir kiti.

ES nuotr.

LIETUVA PIRMOJI RATIFIKAVO EUROPOS SĄJUNGOS KONSTITUCIJĄ

Vilnius, lapkričio 11 d. (BNS, ELTA) Į paskutinį posėdį susirinkęs šios kadencijos Seimas ratifikavo Europos Sąjungos (ES) Konstituciją. Lietuva, tapusi pirmąja tai padariusia organizacijos nare, susilaukė Konstitucijos tėvu vadinamo Valery Giscard d'Estaing sveikinimų.

Už įstatymo dėl Sutarties dėl Konstitucijos Europai ratifikavimo projektą ketvirtadienio plenariniame posėdyje balsavo 84, prieš - 4, susilaikė 3. Balsavimo rezultatus posėdyje dalyvavę parlamentarai sutiko plovimais.

Buvęs Prancūzijos prezidentas Valery Giscarda d'Estaing, vadovavęs Konstitucijos kūrimo procesui, nusiuntė Seimui sveikinimo laišką. "Tai drąsus ir ryžtingas žingsnis. Ačiū jums, Lietuvos vyrai ir moterys", - sakoma jo laiške, kuris buvo perskaitytas parlamente.

Už ratifikavimą pasisakę Seimo valdančiosios daugumos atstovai šį žingsnį pavadino "logišku" ir "garbingu", tačiau kiti jį pavadino "tautos išdavimu" ir nepriklausomybės atsisakymu.

"Po kelių minučių nustos egzistuoti Lietuvos valstybė, nes Konstitucija taps tik popieriukų rinkinuku. Likimas man lėmė tapti liudininku, kaip tautos atstovai savo valia atsisako nepriklausomybės", - prieš balsavimą pareiškė marginalios Tautos pažangos partijos vadovas Nepriklausomybės Akto signataras Egidijus Klumbys.

"Nereikia pasiduoti gasdinimams, kad nuo šiandien nustoja egzistuoja Lietuvos valstybė. Jeigu yra lietuvių tauta, reiškia yra ir Lietuvos valstybė. Mes buvome ir liksime lietuviais. Dabar mums liko tapti tikrais europiečiais", - atmetė kaltinimus Socialdemokratinės koalicijos frakcijos seniūnė Irena Šiaulienė.

Tačiau atidėti ES Konstitucijos ratikavimą ragino ne tik euro-skeptikai, bet ir opozicinė Liberalų ir centro frakcija, kurios dauguma narių, išskyrus du, nedalyvavo balsavime dėl ES Konstitucijos ratifikavimo.

"Mes turime gerbti ne tik save, bet ir savo piliečius ir neskubėti su ratifikavimu šiandien", - sakė Seimo pirmininko pavaduotojas liberalcentristas Gintaras Steponavičius.

Atidėti ES Konstitucijos ratifikavimą siūlusi Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos pirmininkė Kazimira Prunskienė pareiškė, jog Seimas bent jau turėtų surengti visuomenės nuomonės tyrimą šiuo klausimu. "Visuomenės nuomonės šiuo momentu mes nepaklausėme", - pažymėjo ji.

"Demokratijai yra svarbus kiekvienas žmogus ir valdžios pa-

reiga yra jį įtikinti. Nėra kvailų žmonių, yra kvaila valdžia, kuri nesugeba įtikinti žmonių, todėl nori skubėti", - teigė marginalios Lietuvos liaudies sąjungos "Už teisingą Lietuvą" pirmininkas Julius Veselka.

Opozicinės Tėvynės sąjungos - konservatorių frakcijos atstovai, pasisakę už neatidėliotiną ratifikavimą, pareiškė, jog siūlymai rengti diskusijas visuomenėje "yra populistiški", o visuomenę su ES Konstitucija galima supažindinti iki jos įsigaliojimo.

Numatoma, jog ES Konstitucija įsigalios 2006 metų lapkričio 1 dieną, jeigu ją ratifikuos visos ES narės. Euroskpetikai viliasi, jog taip neatsitiks.

"Tikiuosi, jog nors vienas šalis neratifikuos šios Konstitucijos ir parodys Lietuvos Seimui, koks jis buvo neišmintingas forsuodamas ratifikavimą. Ypatingas viltis aš dedu į Didžiąją Britaniją", - sakė E.Klumbys.

Didžioji Britanija dėl ES Konstitucijos ketina surengti referendumą 2006 metais. Referendumus taip pat ketina rengti dar 11 iš 25 ES valstybių, kitos ES Konstituciją ratifikuos parlamentuose.

Anksčiau Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis pareiškė, jog ES Konstitucija yra naudinga Lietuvai, užtikrina šalies lygiateisišką dalyvavimą ES institucijose. Taip pat tikimasi, jog ES Konstitucija užtikrins skaidresnį ir efektyvesnį Sąjungos funkcionavimą.

Pagal ją numatyta įsteigti nuolatinę Europos Tarybos pirminko ir ES užsienio reikalų ministro pareigybes, suteikti daugiau galių Europos Parlamentui, sumažinti sričių, kuriuose sprendimai iki šiol buvo priimami tik vienbalsiai, skaičių, numatytas išstojimo iš ES mechanizmas.

Konstitucija numato, jog iki 2014 metų Europos Komisija bus sudaroma pagal principą "viena šalis - vienas komisaras", vėliau Komisijos narių skaičius bus sumažintas iki dviejų trečdalių valstybių narių skaičiaus su komisarų rotacija.

Konstitucija keičiamas sprendimų priėmimo mechanizmas. Sprendimai bus priimti, jeigu jiems pritaris ne mažiau kaip 55 proc. valstybių, atstovaujančių ne mažiau kaip 65 proc. ES piliečių.

ES Konstitucija buvo priimta pirmininkaujant Airijai birželio 17-18 dienomis Briuselyje vykusiam ES vadovų susitikime.

Prieš dvi savaites Romoje ją iškilmingai pasirašė prezidentas Valdas Adamkus, premjeras Algirdas Brazauskas ir užsienio reikalų ministras A.Valionis.

RUSIJA NEPATENKINTA TRANZITU Į KARALIAUČIŲ

Maskva, lapkričio 3 d. (BNS) Rusija ir Italija laikosi bendros nuomonės, jog svarbu, kad Europos Sąjunga vykdytų įsipareigojimus palengvinti Karaliaučiaus tranzitą ir ginti rusakalbių Latvijos ir Estijos gyventojų teises.

Tai sakoma bendrame pareiškimе, priimtame pasibaigus Rusijos prezidento Vladimir Putin ir Italijos vyriausybės vadovo Silvio Berlusconi deryboms Maskvoje.

Bendro pareiškimo skyriuje apie Rusijos ir ES santykius sakoma, kad šalys pažymi šių metų balandžio 27 dienos Bendrame pareiškimе dėl Europos Sąjungos plėtros, taip pat ES ir Rusijos santykių prisiimtų įsipareigojimų vykdymo svarbą.

"Itin tai pasakytina apie bendras pastangas palengvinti ir visa apimtimi vykdyti keleivinį ir krovinį tranzitą į ir iš Karaliaučiaus srities ir ginti rusakalbių mažumų teises pagal Europos Sąjungoje, Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijoje bei Europos Taryboje pripažįstamus principus", - sakoma dokumente.

Kaip žinoma, Rusijos parlamentas, spalį ratifikuodamas dokumentą dėl santykių su išsiplėtusia ES, priėmė pareiškimą, kuriame reiškiamas nepasitenkinimas dabartinėmis Karaliaučiaus tranzito per Lietuvą taisyklėmis.

Lietuva savo ruožtu laiko dabartinę Karaliaučiaus tranzito tvarką gerai veikiančia ir atmeta Rusijos pretenzijas paversti šį tranzitą laisvu, vykdomu pagal Rusijos vidaus įstatymus. Be to, kaip nurodo Lietuva, tranzito apimtys per pastaruosius metus išaugo 10-čia procentų, ir tai paneigia Maskvos tvirtinimus, esą dabartinės tranzito tvarka riboja Karaliaučiaus ūkio plėtrą.

Italijos ir Rusijos bendrame pareiškimе taip pat pažymima būtinybė glaudžiai bendradarbiauti Jungtinėse Tautose, "siekiant padėti pasiekti teigiamų rezultatų vykdant dabartinės JT ir Saugumo Tarybos reformas".

Drauge, sakoma dokumente, "šalys patvirtina savo neigiamą požiūrį į pastangas dirbtinai spartinti reformas ir ragina aktyviau vesti derybas, kad būtų pasiekta visos tarptautinės bendrijos interesus atitinkančių rezultatų".

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Raseinių rajono apylinkės teismas priėmė baudžiamąjį įsakymą trukdymo pasinaudoti rinkimų teise Raseinių apygardoje byloje. Rinkėjų pažymėjimų pirkimu kaltinamam Šiluvos seniūnijos gyventojui Sigitui Saročkai prokurorai siūlė skirti 1 tūkst. litų baudą. Šią bylą teismas išnagrinėjo pagreitinoto proceso tvarka ir priėmė baudžiamąjį įsakymą, kuris neskelbiamas, kol su juo nesusipažino teisišiamasis. Šiluvos seniūnijos gyventojas S.Saročka policijai įkliuvo spalio 21-ąją, kai prieš antrąjį Seimo rinkimų turą vykusio balsavimo paštu metu iš gyventojų supirkinėjo rinkėjų pažymėjimus. Vyriškio namuose buvo atlikta sankcionuota krata, per kurią pareigūnai rado 62 rinkėjų pažymėjimus. Įtariama, kad iš gyventojų rinkėjų pažymėjimus, kuriuose nurodyta asmens paso serija ir numeris, supirkę asmenys turėjo perduoti juos paštininkui, o gautus biuletenius užpildyti, įdėti į vokus ir išsiųsti. Bylos duomenimis, gyventojai pažymėjimus parduodavo už 5-10 litų, kai kurie jų pažymėjimus atidavė dykai. Pareigūnai nenustatė, kad nupirktais pažymėjimais buvo spėta pasinaudoti kurio nors kandidato naudai.

Tuo tarpu rinkimus Raseinių vienmandatėje rinkimų apygardoje savo varžovui socialdemokratui Gintautui Mikolaičiui pralaimėjęs Kęstutis Skamarakas prašė Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) anuliuoti rezultatus, neva juos galėjo nulėmti suklastoti balsai paštu.

VRK atsisakius anuliuoti rinkimų rezultatus Raseinių apygardoje, K.Skamarakas kreipėsi į prezidentą Valdą Adamkų, o šis išvados prašė Konstitucinio Teismo, kuris konstatavo, jog Raseinių rinkimų apygardoje nebuvo padaryta šiurkščių Seimo rinkimų įstatymo pažeidimų, galėjusių turėti įtakos rinkimų rezultatams.

Darbo partijos pirmininkas, Seimo narys Viktoras Uspaskichas prašomas paneigti televizijos laidoje paskleistą informaciją, esą Tėvynės sąjungos vadovas parlamentaras Andrius Kubilius studijų metais buvo komjaunimo sekretorius. Kaip teigiama išplatintame pranešime, konservatorių atstovas spaudai Nerius Gasparavičius kreipėsi į V. Uspaskichą dėl "lapkričio 9 dieną Baltijos televizijos laidoje "Sąmokslų teorija" jo paskleistos netiesos apie A. Kubilių". "Jūs vėl pamelavote, kaip Jums buvo įprasta rinkimų kampanijos metu, - teigiama kreipimesi. - Šį kartą visai Lietuvai paskleidėte tikrovės neatitinkančią informaciją, neva A. Kubilius studijų metais buvo Vilniaus universiteto Fizikos fakulteto komjaunimo sekretorius. Tokie pareiškimai atitinka Jūsų "sąmokslų teorijos" normas bet kuria kaina diskredituoti Tėvynės sąjungą, bet niekaip neatitinka europietiškos moralės normų." V. Uspaskichas prašomas "nedelsiant viešai paneigti šį sąmoningą šmeižtą". "Tikimės, kad 1111 dienų tam neprireiks", - rašoma atstovo spaudai laiške.

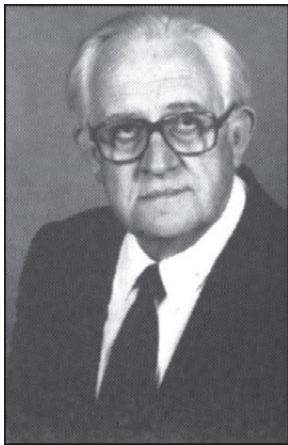
Lietuvos rinkėjai nededa didelių vilčių į politikos naujokę Darbo partiją, per rinkimus dalijusią gausius gyvenimo pagerinimo pažadus. Tai parodė apklausa, kurią prieš antrąjį Seimo rinkimų turą, spalio 14-17 dienomis, atliko bendrovė RAIT. Tyrimo duomenimis, dauguma - beveik trečdalis - apklaustųjų mano, kad milijonieriaus Viktoro Uspaskicho vadovaujamos partijos pergalė rinkimuose daugiausia įtakos turės kitoms politinėms jėgoms - padidins politinę konkurenciją. Teigiamų pokyčių iš Darbo partijos tikėjosi trečdalis apklaustųjų rinkėjų, neigiamų - kiek mažiau nei ketvirtadalis. Kiti iš politikos naujokų arba nieko nesitiki, arba neturi nuomonės. 26,1 proc. apklaustųjų rinkėjų vylėsi, kad Darbo partijos buvimas valdžioje atneš daugiau socialinio teisingumo, tačiau 13,3 proc. nuogastavo, kad Darbo partijai turint daugumą Seime gali sustiprėti Rusijos įtaka Lietuvai. 6,4 proc. rinkėjų su šios partijos atėjimu išvelgė autoritarizmo grėsmę. 2,3 proc. apklaustųjų nuogastavo, kad jų gyvenimas pablogės. Dešimtadalis žmonių jaučiasi ramūs, nes yra įsitikinę, kad per rinkimus daug skambių pažadų išdaliję politikai iš tiesų nieko nepakeis.

Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga (VNDS) pateikė partijos pirmininkės Kazimiros Prunskienės kandidatūrą į žemės ūkio ministro postą. Ši partija, atsižvelgdama į iškilusias kliūtis dėl anksčiau pateikto kandidato į žemės ūkio ministrus, atšaukė anksčiau siūlytą parlamentaro Viktoro Rinkevičiaus kandidatūrą ir siūlo į šį postą VNDS pirmininkės Kazimiros Prunskienės kandidatūrą. Apie tai VNDS sekretoriatas raštu informavo socialdemokratų pirmininką Algirdą Brazauską ir derybininkus. Pagal keturių partijų derybininkų susitarimą, žemės ūkio ministro postas turi atitekti "valstiečiams".

Vagys įsilaužė į Vilniaus Katedros aikštėje esantį Valdovų rūmų paviljoną, matyt, tikėdamiesi rasti pinigų senovinėje skrynioje, į kurią rūmams atstatyti metamos aukos. Bandyta laužtis į skrynią, bet ji buvo tuščia. Taigi teko nudžiauti darbuotojų kavą, cukrų, keletą saldinių dėžių "Valdovų rūmai", o taip pat suvenyrų, senovinių koklių kopijas. Šis paviljonas apvagiamas jau antrą kartą.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

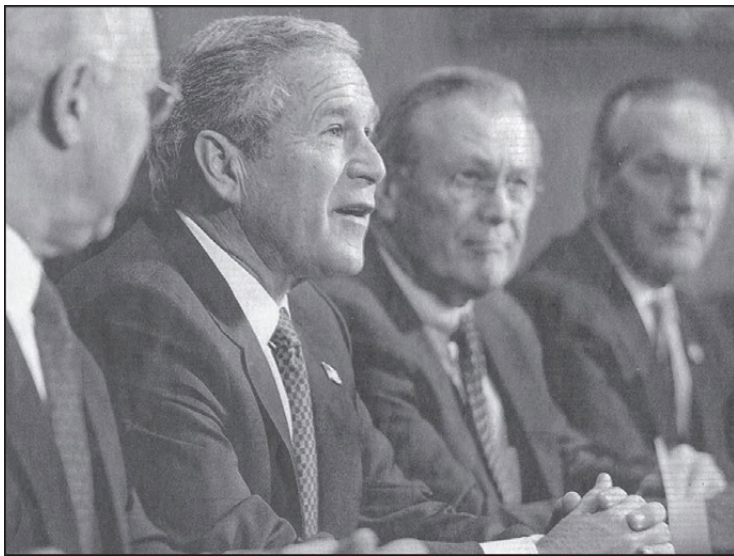
TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Lapkričio 2 dienos balsavimai Amerikoje atnešė prezidentui George W. Bushui netikėtą laimėjimą. Balsavime dalyvavo 120 milijonų žmonių, apie 60 procentų balsavimo teisę turinčių gyventojų. Svarbiausios politinės partijos: respublikonai ir demokratai sekė balsavimo eigą, bandė rasti atskirų balsų sukybių. Kai kurios valstijos neturėjo gerai veikiančių balsų skaičiavimo mašinų, klaidino balsuotojus. Jau balsavimo dienos vakare pasirodė, kad labai nedideliu skirtumu savo konkurentą, senatorių John Kerry pralenkė Ohio valstijos respublikonai. Apie 70 procentų balsuotojų naudojos senomis balsų skaičiavimo mašinomis. Tas privertė demokratų partijos kandidatą sen. Kerry pripažinti, kad jis nelaimės prezidento vietos. Sen. Kerry paskambino telefonu respublikonui prezidentui, jį pasveikindamas ir palinkėdamas geriausios kloties.

Prezidentas Bush sveikindamas jam ištikimus balsuotojus pabrėžė, kad jis priim-

Po laimėtų rinkimų JAV prez. George Bush pirmą kartą posėdžiavo su savo kabineto nariais. Kairėje – Valstybės sekretorius Colin Powell, toliau Gynybos sekretorius Donald Rumsfeld ir Prekybos sekretorius Donald Evans.

AFP

— Keliais sakiniais —

• **Londonė** policija suėmė 18 nelegalių imigrantų, kurie buvo įvežami iš Turkijos ir rasdavo darbus turkų steigiamose valgyklose. Šie turkų gangsteriai buvo sekami britų policijos daug mėnesių.

• **Washingtonė**, perrinkus prezidentu George W. Bush laukiama pasikeitimų administracijoje. Valstybės sekretorius Colin Powell jau yra

damas visus amerikiečius, respublikonus ir demokratų, kad jie, visi amerikiečiai kartu veiks, bendradarbiaus ir jungtinėmis jėgomis kovos su teroristais. Perrinkus valstybės prezidentu G.W. Bushą, paaiškėjo, kad respublikonai laimėjo nemažą daugumą JAV Senate ir Atstovų Rūmuose. Prezidentas tvirtino, kad eina prieš abortus, kūdikių žudymą, prieš tos pačios lyties asmenų santuokas. Jis pasisakė savo kalbose už šalies saugumą, dalies pajamų mokesčių grąžinimą vidurinės klasės ekonomikos augimą. Išgirdęs apie prezidento perrinkimą, prezidentą Bush pasveikino Rusijos prezidentas Vladimir Putin, Sirijos prezidentas, Lietuvos prezidentas V. Adamkus ir daugelis kitų pasaulio vadovų. Daugelis amerikiečių turi dvigubą pilietybę ir svarbiuose balsavimuose atlieka savo pilietinę pareigą balsuodami užsieniuose, kaip Izraelyje ir kitose šalyse. Daugelis tokių piliečių, jų yra apie 10 milijonų, daugiausia karių ir jų šeimų, mielai atlieka savo pareigą. Lietuvoje viešėjęs prez. Bush prisimenamas dėl savo žodžių, kad "Lietuvos priešas visada bus ir Amerikos priešas".

Prezidentu išrinktas George W. Bush sukviėtė lapkričio 4 d. spaudos konferenciją, kurioje pabrėžė, kad jis laimingas, gavęs balsuotojų mandatą ir planuoja pasinaudoti jam suteikta galia veikti drauge su

DAR KETVERI METAI

senatorium Kerry nepaisant ideologinių skirtumų. Susitikime su spaudos atstovais prezidentas pažadėjo tuoj rūpintis socialiniu draudimu, prižiūrėti gydytojus ir jų patarnavimus amerikiečiams. Jis ragino Kongresą tuoj pat pradėti rūpintis švietimo pagerinimu, kad standartai vidurinėms mokykloms būtų padidinti ir valstijoms būtų pakelti reikalavimai. "Man teko rinkimų kampanijos metu užsidirbti kapitalą ir dabar man reikės pradėti išleisti dalį to kapitalo drauge su senatorium Kerry, perrašyti mokesčių procentus."

Po trijų metų nesimatymo, Arafato žmona Suha, palydi savo sergantį vyrą į Paryžiaus karinę ligoninę.

PA

Pasikalbėjime žiniasklaidai teko paliesti ir Palestinos vado Arafato klausimą. Jo sveikata Prancūzijos ligoninėje pablogėjo. Gydytojai dar planuoja gydyti Yasser Arafat nuo kraujo vėžio. Jis gydomas Persi karinėje ligoninėje ir gandai pasklido, kad jis miršta. Arafat iš jo apgriautos būstinės Vakarų Kronte, kur jis gyveno įkalintas pus-trečių metų, sraigtasparniu išskrido į Jordanijos sostinę Aman. Iš ten jis buvo atskraidintas į Prancūziją. Izraelio premjeras Ariel Sharon sakė leisias jam sugrįžti po gydymo. Arafat išreiškė pageidavimą po savo mirties būti palaidotu Jeruzalėje. Į tai atsiliepė Izraelio premjeras Ariel Sharon: "Kol aš esu ministras pirmininkas, Arafat nebus laidojamas Jeruzalėje, bet gali grįžti iš Prancūzijoje esančios ligoninės į jo būstinę Ramalloy". Arafat mirė lapkričio 11 d.

Valstybės sekretorės vietą.

• **Šių metų** balsavimai Amerikoje pasižymėjo tuo, kad dalyvavo labai daug jaunimo balsuojančio pirmąsyk gyvenime. Apskaičiuota, kad tokių turinčių tarp 18 ir 20 metų balsuotojų buvo 9.3 procentų daugiau negu balsavo 2000 metais. Didelė jų dalis atidavė balsus už prezidentą Bush.

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVOS IR EUROPOS SĄJUNGOS KONSTITUCIJŲ PROBLEMOS

Lietuvos Konstitucija mūsų valstybę aptaria kaip nepriklausomą demokratinę respubliką. Valstybę visada kuria tauta, kuriai priklauso suverenitetas. Niekas neturi teisės varžyti ar riboti tautos suvereniteto ir savintis visai tautai priklausančių aukščiausių valstybės galių. Lietuvos Konstitucija buvo priimta tautos referendumu.

Romoje 25 valstybių vadovybės pasirašė naująją Europos Sąjungos Konstituciją, kurią sudaro 700 puslapių dokumentas. Ji būsianti viršesnė už Lietuvos Konstituciją. Europos Sąjungos Konstitucijoje numatyta, kad valstybės tą susitarimą dėl Konstitucijos Europai turi ratifikuoti, remdamosi savo pagrindinio įstatymo taisyklėmis. Pagal Lietuvos Konstituciją svarbiausi valstybės bei tautos gyvenimo klausimai sprendžiami referendumu. Todėl Teisės projektų ir tyrimų centras, ištyręs teises aplinkybes, susijusias su Seimui pateiktu projektu ratifikuoti Europos Sąjungos Konstituciją, pranešė, jog turi būti ratifikuojama ne Seime kaip paprasta tarptautinė sutartis, bet Tautos referendumu. Lietuvos teisininkai abejoja, ar tokį svarbų įstatymą, kuris iš esmės panaikina vieną svarbiausių valstybės įstatymo principų – Konstitucijos viršenybę – gali priimti tik Seimas savo įstatymu, nes “Sutarties viršenybės nustatymas Lietuvos Konstitucijos atžvilgiu, kaip vienas svarbiausių valstybės klausimų, turėtų būti sprendžiamas referendumu”, - pareiškė Teisės projektų ir tyrimo centro ekspertai.

Teisininkai aiškina, jog Europos Sąjungos sutartis skiriasi nuo kitų Lietuvos tarptautinių susitarimų, įskaitant ir stojimo į NATO ir į Europos Sąjungą dokumentus. “Ratifikavus šią sutartį, iš esmės pasikeis Lietuvos valstybės statusas”, - pabrėžia tame pranešime, kurį žiniasklaidai perdavė *Eltos* žinių agentūra.

Ratifikavus Sutartį, Lietuvos valstybė atsisako dalies savo nepriklausomumo ir dalies tautos suvereniteto. Iš nepriklausomos valstybės Lietuva tampa Europos Sąjungos valstybe. Pagal Lietuvos Konstituciją, tik referendumu gali būti keičiamos Konstitucijos nuostatos, kurios išreiškia tautos suverenitetą. Be to, jai ES Konstitucija įsigalios, nepadarius pakeitimų Konstitucijoje, tai Lietuvos teisinėje sistemoje bus dar daugiau neaiškumų ir prieštaravimų. Valstybėje tebegalios nepakeista Konstitucija su Lietuvos Konstitucijos viršenybės principu bei tą viršenybę paneigianti Europos Sąjungos Konstitucija su tos Konstitucijos viršenybe užtikrinančiu Europos Teisingumo teismu, aiškina teisininkai.

Kad būtų galima išvengti didelių nemalonumų bei teisinių nesusipratimų, Lietuvai siūloma pasekti tomis Europos Sąjungos valstybėms, kurios pirmiau rengiasi pakeisti savo konstitucinę sistemą, o tik po to referendumu ratifikuoti Sutartį dėl Konstitucijos Europai. Lietuvos Konstitucijoje reikėtų padaryti pataisas, kad tautos suvereniteto ir Konstitucijos svarbiausi principai netaikomi tose srityse, kurias reguliuoja Europos Sąjungos konstitucija ir kiti europinio įstatymo galia turintys teisės aktai.

Nors Lietuvos Seimas lapkričio 11 dieną ratifikavo Europos Sąjungos Konstituciją, bet ji, numatoma, įsigalios tik 2006 metų lapkričio 1 dieną, jeigu ją ratifikuos visos Europos Sąjungos valstybės. Tikėtina, kad iki to meto bus atlikti ir Lietuvos Konstitucijos atitinkami pakeitimai.

S. Tūbėnas

PARTIJOS PASIDALIJO MINISTERIJAS

Tris valandas posėdžiavusi būsimosios valdančiosios daugumos derybinė grupė padalijo koalicijos partneriams ministerijas. Žemės ūkio ministeriją nuspręsta palikti Vals-tiečių ir Naujosios demokrati-jos partijų sąjungai, Susisieki-mo ministeriją – Socialdemok-ratų partijai. **Darbo partijai patikėta Vidaus reikalų mi-nisterija.**

Naujosios sąjungos (social-liberalų)derybininkas Artūras Skardžius žurnalistams teigė, kad Ministrų kabineto postai partijoms praktiškai jau yra padalyti. Toliau bus tariamasi dėl konkrečių kandidatūrų šiems postams užimti.

Socialdemokratų bei Darbo partijos gavo po vienodą skai-čių ministerijų - penkias. Premjero Algirdo Brazausko partija būsimoje Vyriausybėje vadovaus Susisiekimui, Finan-sų, Krašto apsaugos, Švietimo ir mokslo bei Aplinkos minis-terijoms. Viktoro Uspaskicho bendražygiams atiteko Sveika-tos apsaugos, Teisingumo, Kultūros, Ūkio bei Vidaus reikalų ministerijos.

Žemės ūkio ministerija pa-likta Vals-tiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungai (VNDPS), nors po derybinin-kų susitikimo Darbo partijos atstovas Viktoras Muntianas pripažino, kad derybos dėl pastarosios ministerijos buvo karštos.

Dvi iš trylikos ministerijų atiduotos Naujajai sąjungai.

Tai – Užsienio reikalų minis-terija bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Neoficialiomis žiniomis, į teisingumo ministrus preten-duoja Vilniaus universiteto Teisės fakulteto docentas Gin-tautas Bužinskas, sveikatos ap-saugos - Kauno medicinos uni-versiteto prorektorius Žilvinas Padaiga, kultūros - operos me-no solistas Vladimiras Prudni-kovas.

Finansų ministro poste tu-rėtų išlikti Algirdas Butkevi-čius, aplinkos - Arūnas Kun-drotas, krašto apsaugos - Linas Linkevičius.

Tačiau vieno *BNS* šaltinio teigimu, L.Linkevičius gali prarasti ministro postą, nepai-sant to, jog neseniai įstojo į LSDP. Jį ministro poste gali pakeisti ligšiolinis Seimo Už-sienio reikalų komiteto pirmi-ninkas Gediminas Kirkilas.

Į Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkus social-demokratai vietoje G.Kirkilo siūlo Justiną Karosą. Į šį postą taip pat pretenduoja buvęs krikščionių demokratų pirmi-ninkas Kazys Bobelis, išrink-tas į Seimą pagal Vals-tiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos sąrašą.

VNDPS ir toliau į žemės ūkio ministrus siūlo Viktorą Rinkevičių, kuris praeityje buvo išpainiojęs į viešųjų ir privačių interesų konfliktą. Jeigu ši kandidatūra nebūtų priimtina prezidentui, "vals-tiečiai" vietoje V.Rinkevičiaus

ketina siūlyti partijos valdybos pirmininką Kazį Sivickį.

Pasak A.Skardžiaus, for-muojant Seimo komitetų va-dovybę bus laikomasi princi-po, jog komitetams turi vado-vauti kitos partijos atstovai, nei atitinkamoms ministerijoms.

Seimo pirmininku išliks socialliberalų vadovas Artūras Paulauskas.

VNDPS vadė Kazimira Prunskienė pretenduoja užim-ti Seimo pirmininko pavaduo-tojo arba Ekonomikos komite-to pirmininko postus.

Seimo pirmininko pirmuo-ju pavaduotoju turėtų išlikti socialdemokratas Česlovas Juršėnas.

A.Paulauskas pranešė, jog socialliberalai į vieno įtakin-giausių Europos reikalų ko-miteto vadovus ir Seimo pir-mininko pavaduotojus siūlo dabartinį NATO reikalų ko-misijos pirmininką Vaclovą Stankevičių. Pats V.Stankevi-čius *BNS* teigė pirmą girdįs apie tokį pasiūlymą. *BNS* šal-tinių teigimu, dabartinis Seimo pirmininko pavaduotojas so-cialliberalas Artūras Skardžius bus siūlomas į Ekonomikos komiteto vadovus.

Iki šiol Seimo pirmininkas turėjo keturis pavaduotojus. Pagal Seimo Statutą jis gali daugiausia turėti penkis pa-vaduotojus, iš kurių vieną deleguoja Seimo opozicija.

Būsima koalicija turės apie 84 mandatus 141-os vietos Seime.

www.DELFI.lt

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Atkelta iš 2 psl.)

- **Nordom Sihamoni** oficialiai buvo prisaikdintas nau-ju Kambodijos karaliumi, kai iš pareigų pasitraukė sergantis jo tėvas Norodom Sihanouk. Nau-jasis karalius, 51 metų amžiaus, pakartojo priesaiką tris kartus, žadėdamas laikytis konstituci-jos, gerbti įstatymus ir tarnauti valstybei bei jos žmonėms.

- **Lenkijos** prezidentas Aleksandr Kwasniewski pa-reiškė spaudai, kad Lenkija neves jokių derybų su Irako teroristais, kurie pagrobė Irake lenkę moterį Teresa Borcz Khalifa, kuri buvo ištekėjusi už irakiečio. Nėra kalbos, kad Lenkija išvestų iš Irako savo kariuomenę, sakė prezidentas.

- **Popiežius Jonas Paulius II**, kalbėdamas apie Europos Sąjungos Konstitucijos pasira-šymą, pabrėžė, kad negalima pamiršti žemyno krikščioniškų šaknų, kurios buvo pamirštos dokumento tekste. Tai papik-tino ne tik Vatikaną, bet ir dau-gelį sąjungos šalių, kalbėjo didelei miniai popiežius.

- **Kandidato** į demokratų viceprezidento vietą senato-riaus John Edwards žmona Eli-

zabeth, vos paskelbus, kad de-mokratai pralaimėjo balsavi-mus, sužinojo iš savo gydyto-jo, kad ji turi krūties vėžį ir bus reikalinga operacija.

- **Irano** valstybės vyriausias dvasinis vadas Ayatollah Ali Khamenei paskelbė Tehe-rane, kad Iranas be reikalo yra kaltinamas atominės bombos planavimu ir gamyba. “Mes visai negalvojame gaminti ato-minius ginklus”, tvirtino dva-siškis. JAV žvalgyba sako, kad Iranas turi didelius naftos šal-tinius ir jam netrūksta elektros, tačiau slapta yra tęsiama ato-minės bombos programa. Ira-no dvasininko kalbos klausėsi šimtai iraniečių.

- **Įtemptos kovos** vyksta Irake tarp sunitų sektos kovo-tojų ir nepriklausomo Irako kariuomenės. Paskutinė statis-tika tvirtina, kad Irake kovose žuvo 1,127 amerikiečiai ka-riai. Daugiausia žuvo prie Fal-lujah miesto, kur JAV jūrų pės-tininkai praktikuoja namas iš namo kovos veiksmus. Mieste būdavo 25,000 gyventojų. Apie 75 procentai gyventojų pabėgo į kitas vietas. Irako valdžia su Iyad Allawi paskel-

bė ultimatumą, reikalaujama išduoti prie Tikrit miesto be-sislapstančius maištininkus.

- **Lapkričio 2 d.** balsavi-muose prezidentas Bush su-mušė senatorių Kerry santykiu 51 % – 48 %. Tačiau pergalė siekė nedidelę persvarą elek-torių srityje po persvaros Ohio valstijoje. Demokratų vadovas Senate Tom Daschle pralaimė-jo savo vietą South Dakotoje. Tačiau jam atsilygino demok-ratas afroamerikietis Bayrack Obama, perimdamas laisvą senatoriaus kėdę Illinois val-stijoje. Respublikonai Texas valstijoje perėmė iš penkių keturias vietas Atstovų rūmuo-se. Gubernatoriai turėjo pasi-keitimų. Respublikonai tarp gubernatorių laimėjo Indiana ir Missouri, bet pralaimėjo Mon-tana ir New Hampshire.

- **Darbo departamentas** paskelbė, kad spalio mėnesį pagerėjo darbininkų samdy-mas, sustiprėjo naujų pastatų statyba, sumažėjo bedarbių skaičius. Daug prisidėjo įvai-rių audrų padaryti nuostoliai, teko taisyti, remontuoti senus, apgriautus pastatus. Rugsėjo mėnesį nedarbas siekė 5.4 %.

V. LANDSBERGIS PAGYRĖ SEIMĄ

Europarlamentaro Vytauto Landsbergio nuomone, Lietuvos Seimas, ratifikavęs Sutartį dėl Konstitucijos Europai, padarė gerą darbą. "Abejojančių dėl procedūros yra ir bus, tačiau Seimas padarė gerą darbą", - pareiškė Kovo 11-osios Akto signataras, Europos Parlamento narys V. Landsbergis, vertindamas svarbiausiojo Europos dokumento ratifikavimą.

Nesvarumo būklėje naujinga, anot jo, ko nors įsitverti. "Politinio netikrumo būsenoje, kurioje Lietuva yra atsidūrusi dėl kai kurių vidaus ir išorės aplinkybių, visu šimtu procentu būti Europos Sąjungoje yra geriau, negu palikti

erdvės kokiems nors nepageidautiniams žaidimams. Naujoji dauguma dar turės įrodyti, kad yra verta pasitikėjimo", - teigia politikas.

Sutartis dėl Konstitucijos Europai, V. Landsbergio nuomone, būtų galėjusi vadintis ir Sutartimi dėl Europos Sąjungos tikslų, pagrindų ir santvarkos, bet projekto autoriai norėjo iškilmingesnio pavadinimo. "O turinyje - nemaža naujovių, bet ir daugelis principų, jau anksčiau įtvirtintų tarptautinėse konvencijose, kurios Lietuvoje ir vakar turėjo įstatymo viršenybę", - pažymėjo europarlamentaras.

ELTA

ES KONSTITUCIJĄ V. ADAMKUS LYGINA SU LIETUVOS STATUTU

Vilnius, lapkričio 12 d. (ELTA) Lietuvos Seimo ratifikuota Europos Sąjungos Konstitucija yra ne pirma supranacionalinė Konstitucija Lietuvos istorijoje. Lietuva jau turėjo prieš beveik penkis šimtus metų priimtą modernios Konstitucijos prototipą - Lietuvos statutą, primena Prezidentas Valdas Adamkus.

Tuo tarpu šiuolaikinė Konstitucija - "sėkminga patirtimi ir naujomis idėjomis pagrįstas reformatoriškas atsakas į išsiplėtusią Europos Sąjungai tenkančius politinius ir ekonominius iššūkius".

Penktadienį prezidentas V. Adamkus tarė sveikinimo žodį Užsienio reikalų ministerijos ir Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto konferencijoje "Sutartis dėl Konstitucijos Europai". Pasak jo, atsakymus, ar šis konstitucinis evoliucinis Europos integracijos etapas

bus sėkmingas, gausime tik ateityje. "Ir tik po to, jei per ateinančius dvejus metus Sutartis bus sklandžiai ratifikuota visose ES šalyse", - pridūrė V. Adamkus.

Šalies vadovas sakė, kad Seimo sprendimas ratifikuoti Sutartį dėl Europos Konstitucijos turi prasmės daugeliui žmonių, kovojusių už nepriklausomos Lietuvos ateitį Europos šeimoje: "Tai ženklas, kad Lietuva tampa neatskirama politiška integracijos, bendrų socialinių vertybių vienijamos Europos dalimi". "Jau šiandien Europa brangiai "moka" už aiškios, politinės Europos vizijos neturėjimą, už vengimą prisiimti atsakomybę už politinę ES integraciją. Europiečių nuomonė apie ES teikiamą naudą dažnai yra skeptiška, žmonės nesupranta, kas, kaip ir kodėl vyksta, jie vangiai renka savo atstovus į Europos Parlamentą", - sakė V. Adamkus.

EK SVEIKINA LIETUVĄ RATIFIKAVUS EUROPOS KONSTITUCIJĄ

Europos Komisija (EK) pasveikino Lietuvos parlamento sprendimą ratifikuoti Europos Sąjungos (ES) Konstituciją. "Iš visos širdies sveikiname jus už tai. Tai puikus sprendimas tolesnei ES raidai", - pareiškė sakė EK pirmininko Romano Prodi atstovas spaudai.

Lietuva tapo pirmąja šaliimi nare, ratifikavusia vos prieš dvi savaites Romoje pasirašytą ES Konstituciją.

Lapkričio 11 d. Seimas ypatingos skubos tvarka ratifikavo ES Konstituciją 84 parlamentarams balsavus "už", keturiems - "prieš" ir 3 susilaikius. ES Konstitucijai, kaip tarptautinei sutarčiai, ratifikuoti reikėjo ne mažiau kaip 57 balsų.

Konstitucija ratifikuota paskutinę šios 2000-2004 metų kadencijos Seimo posėdžių dieną.

BNS

LIETUVOS GYVENTOJAI DAR NEPASTEBI ES EKONOMINIŲ PRIVALUMŲ

Beveik trys ketvirtadaliai Lietuvos gyventojų teigia per pusmetį nuo šalies narystės Europos Sąjungoje (ES) nepajutę jokių ekonominių pokyčių savo gyvenime, o beveik penktadalis yra įsitikinę, kad jų šeimos ekonominė padėtis Lietuvai įstojus į ES pablogėjo.

Rinkos analizės ir tyrimų grupės (RAIT) spalio 14-17 dienomis atliktos apklausos duomenys rodo, jog 16,3 proc. šalies gyventojų mano, kad jų šeimos ekonominė padėtis per narystės ES pusmetį pablogėjo, 2,1 proc. apklaustųjų teigė, jog ji labai pablogėjo.

Manančių, kad jų šeimos ekonominė padėtis po gegužės 1-osios pagerėjo, iš viso buvo 10,2 proc., o 0,5 proc. teigė, kad ekonominė situacija labai

Tėvynės sąjungos pirmininkas A. Kubilius (dešinėje) ir Liberalcentristų pirmininkas A. Zuokas manė, kad susitarsią dėl "vaivorykštės" koalicijos sudarymo. Deja!

ES PARAGINTA PANAIKINTI SUVARŽYMUS LIETUVIŲ KELIONĖMS

Lietuva sieks kuo greičiau panaikinti sienų su kaimyninėmis Europos Sąjungos (ES) šalimis kontrolę, kad jos piliečiai galėtų nekliudomai keliauti iš vienos Bendrijos valstybės į kitą. Tai teigė Europos Sąjungos Vadovų Tarybos (ESVT) susitikime Briuselyje dalyvaujantis premjeras Algirdas Brazauskas.

ESVT patvirtino daugiametę Hagos programą, kuria siekiama sustiprinti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę ES, pranešė Vyriausybės spaudos tarnyba.

Anot A. Brazausko, siekiant panaikinti suvaržymus savo piliečių kelionėms, panaikinimą Lietuvai būtina kuo greičiau tapti Šengeno erdvės - kelionių be pasų kontrolės - nare.

Nors nuo gegužės 1 dienos ES nare tapusios Lietuvos piliečiai į kitas Sąjungos šalis gali keliauti be vizų, tačiau kertant sienas, žmonėms reikia rodyti savo dokumentus, juos tikrina pasienio pareigūnai.

Lietuva taip pat pasisako už tai, kad ES remtų išorinių Sąjungos sienų apsaugą. Premjeras pabrėžė, kad tai ypač aktualu Lietuvai, nes ji turi vieną iš ilgiausių ES išorinių sausumos sienų. Todėl valstybėms, kontroliuojančioms išorines ES sienas, turi būti skiriamas pakankamas finansavimas, kurio dydis priklausytų nuo sienos ilgio ir sudėtingumo.

Lietuva turi maždaug 650 kilometrų sieną su Baltarusija ir

pagrėję. Permainų teigė nepajutę 71,5 proc. apklaustųjų. Apklausoje dalyvavo 1090 Lietuvos gyventojų, kurių amžius 16-74 metai.

Lietuva ES nare tapo gegužės 1 dieną.

BNS

290 kilometrų sieną su Rusijos Karaliaučiaus sritimi, kurios yra ir ES išorinės sienos.

Lietuva taip pat pasiūlė Europos Komisijai imtis priemonių tam, kad naujųjų ES narių piliečiai kuo greičiau galėtų keliauti be vizų į tas valstybes, kurioms ES netaiko vizų režimo. Hagos programa nustato taisykles ir nubrėžia ES politikos gaires teisingumo ir vidaus reikalų srityje 2005-2010 metais. ESVT pavedė Europos Komisijai parengti konkretų veiksmų planą kitais metais ir numatyti reikalingas lėšas naujajame ES biudžete. Hagos programa apima visus laisvės, saugumo ir teisingumo srities politikos aspektus - pagrindines žmogaus teises ir laisves, ES pilietybę, prieglobstį ir migraciją, ES išorinių sienų apsaugą, kovą su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu, teisėtvarkos institucijų bendradarbiavimą, bendradarbiavimą civilinės ir baudžiamosios teisės srityse.

Pasak pranešimo, Lietuvai Hagos programa svarbi siekiant sustiprinti visuomenės saugumą, mat organizuotas nusikalstamumas, prekyba narkotikais ir kiti nusikaltimai jau seniai peržengė valstybių sienas.

Naujoji Hagos programa pratęsia iki tol buvusią 1999-2004 metų Tamperės programą teisingumo ir vidaus reikalų srityje.

BNS

K. BOBELIS NORI PRISIEKTI DAR PRIEŠ PIRMĄ SEIMO POSĖDĮ

Pirmajam naujojo Seimo posėdžiui vadovaus vyriausiasis amžiumi parlamentaras Kazys Bobelis, tačiau politikas pastebi, kad dėl pirmojo po-

R. PAKSO BYLOS PRIEŠ LIETUVĄ LIKIMAS PAAIŠKĖS PO METŲ

Už Konstitucijos pažeidimus nušalinto prezidento Rolando Pakso skundą prieš Lietuvą užregistravęs Europos Žmogaus teisių teismas šią bylą gali pradėti nagrinėti tik 2005 metų pabaigoje. Kaip BNS sakė šio teismo sekretorė Jurgita Petkevičienė, R. Pakso skundas dėl Lietuvos Konstitucinio Teismo sprendimo teismo raštinėje užregistruotas dar liepos mėnesį ir šiuo metu byla laukia savo eilės.

Anot J. Petkevičienės, pagal teismo praktiką, pirmasis bylos posėdis sušaukiamas maždaug po pusantų metų nuo jos užregistravimo dienos. "Šiuo metu teismas baigia nagrinėti 2002 metais bei 2003 metų pradžioje užregistruotas bylas", - sakė teismo sekretorė.

Europos Žmogaus teisių teismas registruoja visus gautus skundus, net jei jie yra akivaizdžiai nepriimtini. Tollesnis bylos likimas paaiškėja per pirmąjį posėdį - byla nagrinėjama arba nutraukiama.

Vilniaus universiteto Konstitucinės ir administracinės katedros docentas Egidijus Šileikis BNS teigė, kad Europos Žmogaus teisių teismas vis dėlto turėtų atsižvelgti į tai, kad bylą prieš savo šalį kelia ne eilinis pilietis, o per apkaltą nušalintas prezidentas. Teisininkas taip pat neatmetė teorinės galimybės, kad šis skundas kai kuriais aspektais gali būti patenkinamas. Tačiau dar apkaltos proceso metu teisininkai išsakė nuomonę, jog apkaltos būdu nušalinto prezidento byla Strasbūro teisme neturi perspektyvų.

Eksprezidentas R. Paksas nori prisiteisti iš Lietuvos maždaug milijoną eurų. R. Paksas skundžiasi dėl esą pažeistos jo teisės į teisingą teismą ir gynybą. Skunde tvirtinama, neva Konstitucinis Teismas, paskelbęs, kad R. Paksas trimis atvejais pažeidė Lietuvos Konstituciją, buvo šališkas. Be to, Strasbūre posėdžiaujančiam teismui pranešama, kad Konstitucinio Teismo pirmininkas Egidijus Kūris nenusišalino nuo pareigų, kai to reikalavo R. Pakso gynėjai.

Vėliau advokatai siekė, kad būtų nušalintas visas Konstitucinis Teismas, bet ir šis R. Pakso gynėjų reikalavimas buvo atmestas.

BNS

sėdžio kyla šiokių tokių teisinių klausimų. Jis abejoja, ar gali pradėti posėdį, kol pats neprisiekė.

(Nukelta į 6 psl.)

**DR. KAZYS BOBELIS PIRMININKAUS
PIRMAJAM LIETUVOS SEIMO POSĖDŽIUI**
Edvardas Šulaitis

Tie, kurie seka Lietuvos politinį gyvenimą, be abejo, gerai žino dr. Kazio Bobelio pavardę, o mėgstantieji išgerti taurelę – yra ragavę jo pavadinimu “bobelinės”.

Šis Čikagoje ir jos apylinkėse ilgą laiką gyvenęs (1953-1978m.), o tada iki 1991 metų dirbęs Floridoje medicinos gydytojas ir chirurgas, vėl pirmininkaus naujos kadencijos Lietuvos Respublikos Seimui, kai susirinks savo pirmajam posėdžiui. Šios pareigos jam teks jau antrą kartą, nes jos skiriamos amžiumi vyriausiam parlamentarui. Jau 1992-siais į Lietuvos Seimą patekusiam šiam parlamentarui ir 2000 metais atiteko ši garbė.

Šiomet dr. K. Bobelis jau yra sulaukęs garbaus amžiaus – nes šių metų kovo 4 d. atšventė savo 81-jį gimtadienį. Spalio 10 d. įvykusiame rinkimų į Seimą pirmame ture jis buvo vienas iš 75 narių, kurie buvo išrinkti.

Anksčiau kandidatavęs Marijampolės vienmandatinėje apygardoje, ši kartą jis parlamentaro mandatą pasiekė pagal Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų Sąjungos sąrašą, kuriame jis buvo įrašytas antruoju numeriu, K. Prunskienė pirmuoju.

Pagal Lietuvos konstituciją yra numatyta, kad kiekvienos kadencijos Seimo pirmąjį posėdį pradeda vyriausias jo narys. Jis vadovauja plenari-

niam posėdžiui iki tol, kol visi išrinktieji parlamentarami prisiekia, o tada slaptu balsavimu išrenka naująjį Seimo pirmininką. Tada naujai išrinktasis pirmininkas perima vadovavimą.

2004 metais, kai dr. K. Bobelis pirmąjį kartą vadovavo tokiam Seimo posėdžiui, šios garbingos pareigos tęsėsi apie 3 valandas. Ir šiomet yra tikimasi, jog tos ceremonijos irgi maždaug užtruks tiek pat laiko.

Beje, dr. K. Bobelis į Seimą yra išrinktas jau ketvirtą kartą ir tokių ilgalaikių parlamentarų kaip jis šioje institucijoje nėra daug.

Reikia pažymėti, kad dr. K. Bobelis yra buvęs Lietuvos krikščionių demokratų sąjungos pirmininkas. Bendrai imant, jo partijoje visą laiką vyko intrigos, kurios tebesitęsia iki šiandien ir todėl krikščionys demokratai jau yra praradę savo turėtąjį nemažą įtaką Lietuvos politiniame gyvenime.

Savo metu dr. K. Bobelis yra buvęs vienu iš labiau įtakingų politikų Lietuvoje. Yra kandidatavęs ir į Lietuvos prezidento postą, bet nesėkmingai.

Iki persikėlimo gyventi Lietuvon (1992 m.) dr. K. Bobelis buvo Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (VLIK) pirmininkas, o taip pat ėjo aukštas pareigas JAV Lietuvių Bendruomenėje bei

Lietuvių fondo stipendininkai su fondo vadovybe.

Sigitos Balzekienės nuotr.

**ANTROJO PELNO SKIRSTYMO
PRANEŠIMAS**

Lietuvių fondo Pelnų skirstymo komisija (PSK) susirinko 2004.10.09 Pasaulio lietuvių centre paskirstyti likusius \$358,348.00. Posėdyje dalyvavo komisijos nariai dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Ona Dalgirdienė, Kęstutis Ječius, Vytautas Kamantas, dr. Marius Laniauskas, Algirdas Ostis ir Ramona Žemaitienė. Almis Kuolas buvo pranešęs, kad posėdyje negalės dalyvauti. Iš pareigos be balsavimo teisių dalyvavo dr. Antanas Razma ir dr. Jonas Valaitis. Posėdį protokolavo Laima Petroliūnienė.

Amerikos Lietuvių Taryboje (ALT), o be to ir amerikiečių organizacijoje.

Dr. K. Bobelis yra Vyčio kryžiaus II laipsnio ordino kavalierius, popiežiaus Jono Pauliaus II apdovanotas šv. Grigaliaus didžiuoju ordinu (1984). Yra gavęs ir kitų atžymėjimo ženklų. Jo didieji pasiekimai ir darbai yra medicinos srityje, o politika

Svarstėme atidėtus, naujai ir pavėluotai gautus prašymus. Atsižvelgėme ir į apeliacinius laiškus. Dalis atidėtų prašymų nebuvo svarstyti, nes prašytojai nepristatė prašytų papildomų duomenų. Du prašymai buvo atsiimti. Pasikeitus LF tarybos skirstymo taisyklėms vienas atidėtas prašymas nebuvo svarstytas.

Iš viso komisija paskyrė \$244,516.00. Ši suma buvo paskirstyta:

1. Dviem stipendijom 1,500.00,
2. Dviem Lietuvių Operos prašymams 13,000.00,
3. JAV pelno nesiekiančiai ži-

buvo jo antrasis užsiėmimas. Tik išvykęs Lietuvon jis politiškai skiria savo pagrindinį dėmesį.

Nors jau ilgesnis laikas dr. K. Bobelis savo pagrindiniais namais laiko Vilnių, tačiau jis dažnai svečiuojasi Floridoje, kur jis atvyksta praleisti atostogas į savo buvusius namus ir kur gyvena nemaža jo šeimos narių.

niasklaidai 60,000.00,
4. Los Angeles naujai teatro grupei 2,000.00,
5. Dr. Razmos vardo premijai 2005-tiems metams 25,000.00,
6. LF valdybos projektams 11,500.00,
7. Parama “Išėjimo Institutui” per PLBF 9,000.00,
8. Pasaulio lietuvių centro “Jaunimo rūmams” 100,000.00,
9. “Dainavos” stovyklos remontams 20,000.00,
10. Trims visuomeninių reikalų prašymams ..... 12,516.00.

Komisija išnagrinėjo “Paramos prašymo anketai” siūlomus pakeitimus ar papildymus ir juos vienbalsiai priėmė. Naujos anketos palengvins prašytojams pildyti anketą, kas palengvins ir pagreitins komisijos ir LF raštinės darbus. Kaip anksčiau minėjome, naujos anketos bus “internete” ar LF raštinėje 2004 metų gruodžio mėnesį. Prašymų paramai iteikimo data nepasikeitė. Anketos turi pasiekti LF raštinę iki 2005 metų balandžio 15 dienos.

Kęstutis Ječius

LF PS komisijos pirmininkas

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)
LXXIV

Deja, pirmoji jaunos valstybės naktis nebuvo saldi. Kovo 12-osios rytą Aukščiausiąją Tarybą užplūdo telegramos: "Nepriklausomybė - tik kartu su Brazausku."

Rinkimų rezultatai lėmė ne tik tai, kad Sąjūdžio remtieji deputatai sudarė daugumą, kad daug kas nepasitikėjo "persikrikštijusiais" komunistų partijos nariais, bet ir tai, kad **A. Brazauskas prieš rinkimus kalbėjo labiau nomenklatūriškai, kaip "vadovaujančios" partijos** atstovas tokiais žodžiais: "[...] suprantama, Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko pareigybė, žmogus, kuris ateis į šitas pareigas, jo veiksmai ir mąstymas - nuo to labai didele dalimi priklausys Lietuvos ateitis." Tačiau, jis aiškiai neišsakė savo požiūrio į tą ateitį: "[...] Koks gi turėtų būti optimalus žengimo į ne-

priklausomybę kelias? Aš manau, jis turi būti labai gerai apmąstytas. [...] Kitas klausimas - Tarybinės armijos igulų Lietuvos SSR teritorijoje statusas. Tai labai opi problema, kuri jaudina mūsų žmones. Aš įsivaizduoju, kad ji turi būti išspręsta derybų keliu, remiantis tarptautine teise, palaipsniui mažinant ir orientuojantis į neutralios valstybės statusą. Realioji Lietuvos politinė padėtis, Respublikos, kuri pusę amžiaus buvo integruota į bendrą Tarybų Sąjungos ekonominę sistemą, ekonominės galimybės reikalauja labai rimtų svarstymų." Žodžiu, sena taktika - "žingsnis po žingsnelio". Be to, ne visai aišku, į kurią pusę.

Nors konkurentas V. Landsbergis savo kalboje irgi aiškiai nepasakė, kada ir kaip bus atkuriamas Lietuvos

nepriklausomybė, bet jis apeliavo į visų deputatų, visos lietuvių tautos, visų Lietuvos žmonių valią save parodydamas tik kaip tos valios vykdytoją: "Jei nuspręsite, kad esu reikalingas šiandien kaip Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas, prisidėsiu ir tuo būdu tose pareigose. Darysiu viską, ką man patars protas ir sąžinė, - kartu su jumis, jūsų įgaliojimų ribose. [...] Galbūt jau šiandien bus priimtas aktas, kuris pakeis esamą padėtį ir pareikalaus naujo sprendimo. [...] Sąjūdis ėjo su labai aiškia rinkimine platforma. Aš manau, kad Lietuvos žmonės nėra naivūs, juo labiau girdėdami gausius ir dažnus perspėjimus, kaip jiems bus blogai. Ir vis dėlto jie balsavo už Sąjūdžio platformą su aiškiai įvardintais tikslais."

A. Brazauskas atsisakė jam

V. Landsbergio pasiūlytą Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko pavaduotojo pareigų, motyvuodamas: "[...] dauguma mūsų parlamento narių pasisakė prieš mane, tai man visiškai netiktų būti vadovybėje..."

Kovo 11-ąją Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba paskelbė nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo aktą: "Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, reikšdama Tautos valią, nutaria ir iškilmingai skelbia, kad yra atstatomas 1940 metais svetimos jėgos panaikintas Lietuvos Valstybės suvereninių galių vykdymas, ir nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė. [...] Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, kaip suvereninių galių reiškėja, šiuo aktu pradeda realizuoti visą Valstybės suverenitetą." Baigėsi 50 metų trukęs okupantų gniuždytos, bet nenugalėtos Lietuvos raidos etapas, prasidėjo naujas, iškilo nauji opūs uždaviniai - išsaugoti, įtvirtinti Lietuvos ne-

priklausomybę, įgyvendinti laisvę, demokratiją, piliečių gerovę.

Tiesa, dar daug kas netikėjo, kad Lietuva taip lengvai ištrūktų iš Rusijos imperijos; buvo manančių, kad lietuvių tauta dar nepriaugusi iki savo nepriklausomos valstybės, o jeigu jau paskelbiama, tai atkuriamai valstybei gali vadovauti tik buvę nomenklatūrininkai, esą jau turintys valstybės valdymo "patirties". Iš karto žmonėms buvo sunku suvokti, kad staiga Lietuva - jau ne SSRS dalis ir naujai, laisvai Lietuvai ne tiek jau daug iš tos "patirties", įgytos trinant vizituotojams iš centro nugaras pirtyse, ir reikėjo.

Kita vertus, buvo ir suabsoliutinamas Sąjūdžio vaidmuo. Tad neatsitiktinai pasirodė vieno Sąjūdžio lyderių A. Juozaičio straipsnis "Istorinė klaida" "Komjaunimo tiesos" kovo 13 d. numeryje. Jame autorius rašė:

"[...] Nerimo objektas aki-vaizdas.

(Bus daugiau)

Gražina Landsbergienė taria padėkos žodį Lietuvių fondui už visuomeninę dr. Antanos Razmos vardo premiją prof. dr. Vytautui Landsbergiui. Šalia V. Kamantas ir dr. J. Valaitis. *Sigitos Balzekienės nuotr.*

EUROPOS KOMISIJA RAGINA PRADĖTI KONKREČIAI RUOŠTIS EURO ĮSIVEDIMUI

Europos Sąjungos naujokės turėtų nedelsdamos pradėti praktiškai ruoštis prisijungimui prie euro zonos, kad užtikrintų sklandų valiutų pasikeitimą per 3-6 metų laikotarpį, pareiškė Europos Komisija.

ES vykdomosios institucijos teigimu, nors 10 naujų narių turi sunkiai dirbti, kad atitiktų euro zonos įsivedimo kriterijus, pavyzdžiui, biudžeto deficito ir infliacijos reikalavimus, jos negali nekreipti dėmesio ir į praktinius naujosios valiutos įsivedimo aspektus.

Lietuva, Estija, Kipras ir Slovėnija tikisi prisijungti prie euro zonos 2007 metais. Čekija, Vengrija, Latvija, Lenkija, Slovakija ir Malta planuoja įsivesti bendrąją valiutą 2008-

(Atkelta iš 4 psl.)

K.BOBELIS NORI...

“Pradėdamas posėdį, dar nebūsiu Seimo narys. Aš nebūsiu prisiekęs. Kitaip sakant, paima žmogų iš gatvės ir jis atidaro Seimo posėdį. Tai čia tokia grynai teisinė techniška klaida,” – Žinių radijui sakė K.Bobelis.

Pasak jo, paprastai prisiekama tik po įžanginių kalbų.

“Po to aš pakviečiu Konstitucinio teismo pirmininką Egidijų Kūrį, kad jis pradėtų priesaikos procedūras su visais Seimo nariais. Dabar, kai jis pradeda tą procedūrą pagal abėcėlę, koks dešimtas ar vienuoliktas esu pašaukiamas prisiekti, bet tuomet aš jau būsiu padaręs daug teisinių aktų, kurie žiūrint iš teisinio taško, yra savotiškai neteisėti”, – kalbėjo K.Bobelis.

K.Bobelis mano, kad jam reikėtų prisiekti dar prieš pradedant pirmininkauti pirmajam posėdžiui, tik tuomet jis galėtų pirmininkauti pirmajam posėdžiui.

2010 metais. "Praktinis pasirošimas euro įsivedimui dabartinėse euro zonos narėse truko beveik šešerius metus. Naujosios valstybės narės turi dabar pradėti ruoštis, kad užtikrintų sklandų valiutų pasikeitimą", - teigiama Komisijos ataskaitoje apie euro zonos plėtros praktinius aspektus.

Pavyzdžiui, euro zonos kandidatės turi nuspręsti, ar prisijungdamos prie bloko jos vienu metus įsives ir euro banknotus, ir monetas. Galima kurį laiką palikti tautinius pinigų prieš visiškai juos pakeičiant į eurus.

Komisija pareiškė, kad pereinamasis laikotarpis turėtų būti trumpesnis nei trejų metų, buvęs, kai dabartinės euro zonos narės nuo 1999 iki 2002-ųjų naudojo savo tautinius banknotus ir monetas, nors jų keitimo kursai jau buvo nustatyti euro zonoje.

Europos Komisija pridūrė, kad kol kas tik penkios valstybės - Lietuva, Latvija, Kipras, Slovėnija ir Slovakija - pasirinko scenarijų, pagal kurį įstojus į euro zoną būtų iš karto įvesti nauji banknotai ir mo-

netos.

Komisija taip pat pareiškė, kad laikotarpis, kai dvi valiutos gali kartu cirkuliuoti, turėtų būti gana trumpas, galbūt - du mėnesiai.

Europos Komisija taip pat patarė euro zonos kandidatėms sudaryti "kainų pastovumo sutartis" su mažmeninės prekybos sektoriumi ir taip užtikrinti, kad parduotuvių savininkai bei kiti verslininkai nepasinaudotų nauja valiuta kainoms didinti.

Su Komisijos ataskaita pateikti "Eurobarometer" atliktų apklausų duomenys rodo, jog 71 proc. žmonių naujosiose ES narėse baiminasi, kad per valiutų pasikeitimą jie gali būti apgauti.

Apklausa taip pat rodo, jog naujosiose ES narėse žmonės nelabai entuziastingai žiūri į naują valiutą. 47 proc. apklaustųjų yra nepatenkinti, kad jų tautinė valiuta dings, o 42 proc. žmonių tuo džiaugiasi. 44 proc. mano, jog euras turės teigiamą įtaką jų finansiniams reikalams, o 41 proc. apklaustųjų nuomonė yra priešinga.

ELTA

EUROPARLAMENTO PIRMININKAS PASVEIKINO LIETUVOS PARLAMENTĄ, RATIFIKAVUSĮ ES KONSTITUCIJĄ

Vilnius, lapkričio 12 d. (ELTA). Europos Parlamento pirmininkas Josep Borrell Fontelles atsiuntė laišką Seimo pirmininkui Artūriui Paulauskui, sveikindamas Lietuvos parlamentą, ratifikavusį Sutartį dėl Konstitucijos Europai.

“Tai, kad didžioji dauguma parlamentarų pasisakė už Europos Konstituciją, rodo, kad plėtra buvo sėkminga, nes Lietuva, būdama viena iš dešimties naujųjų valstybių narių, tapo pirmąją šalimi Europos Sąjungoje, ratifikavusia Konstituciją praėjus tik trylikai dienų nuo jos oficialaus pasirašymo Romoje”,

- sakoma Europos Parlamento pirmininko sveikinime.

Lietuva, pasak jo, pademonstravo savo įsipareigojimą Europai ir atvėrė kelią ratifikavimo procesui, prie kurio 2004 m. gruodžio 15 d. vyksiančiu balsavimu prisijungs ir Europos Parlamentas.

Europos Parlamento pirmininkas taip pat padėkojo už kvietimą atvykti į Lietuvą ir dalyvauti šiame istoriniame balsavime bei apgailestavo, jog dėl įtemptos darbotvarkės negalėjo dalyvauti.

Lapkričio 11 d. į paskutinį posėdį susirinkęs šios kaden-

APIE LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS VEIKLĄ

Lietuvių žurnalistai yra susiorganizavę ne vien tik Lietuvoje (ten veikia net dvi jų grupės – Sąjunga ir Draugija), bet jie turi savo junginį ir išeivijoje!

Dar pokario metais pabėgėlių stovyklose sudaryta Lietuvių Žurnalistų Sąjunga buvo atgaivinta ir Amerikoje, kadangi į šį kraštą atvyko daugiausia tėvynėje buvusių spaudos darbuotojų. Prie jų čia vėliau prisijungė ir jaunesnių žmonių, o paskutiniaisiais metais LŽS narių eiles papildė neseniai iš tėvynės atvykusieji žurnalistai.

Neseniai pasirodžiusiame LŽS “žiniaraštyje” Nr. 7 (jį suredagavo valdybos narys Vincas Šalčiūnas) galima rasti nemaža medžiagos apie šios sąjungos veiklą.

Leidinio, kuris yra 8 puslapių apimties, įžanginį straipsnį duoda pats LŽS pirm. Kęstutis Miklas. Jis čia pažymi gana liūdnų dalykų, sakydamas, kad nuo to laiko, kuomet perėmė šios organizacijos vairą (o tas buvo prieš 6 metus) amžinybėn iškeliavo net 55 Sąjungos jų tarpe du valdybos, nariai (mirusieji nariai – Salomėja Narkeliūnaitė ir Paulius Jurkus). Per tą laikotarpį įstoję 24 nauji žmonės, tačiau jie negali atsverti Anapilin iškeliavusiųjų skaičiaus.

Savo informacinį laišką valdybos pirm. K. Miklas baigia taip: “Nepaisant to, kad jau trys metai gyvenu Floridoje, niekada nesijutau atitrūkęs nuo atsakomybės sąjungai. Visas darbas ėjo įprasta vaga dar ir dėl to, kad galėjau remtis nepaprastai darbščiu naujuoju sekretoriumi ir žiniaraščio redaktoriumi Vincu Šalčiūnu. Su kitais valdybos nariais, gyvenančiais New Yorko ar New Jersey valstijose, palaikiau ryšį dažnai atsilankydamas New Yorke ar su jais pasitardamas telefonu bei elektroniniu paštu.

Beveik visi dabartinės valdybos nariai jau yra sulaukę brandaus – per 80 metų – amžiaus ir yra nusipelnę poilsio. Pats laikas reikalauja, kad sąjungos vadovybė būtų jaunesnė, iš kurios kiltų naujos

cijos Seimas ratifikavo Europos Sąjungos (ES) Konstituciją. Lietuva tapo pirmąja tai padariusia organizacijos nare.

Už įstatymo dėl Sutarties dėl Konstitucijos Europai ratifikavimo projektą ketvirtadienio plenariniame posėdyje balsavo 84, prieš buvo 4, susilaikė 3 Seimo nariai.

Spalio 29 dieną Romoje pasirašytos Konstitucijos ratifikavimo procedūros Seime užtruko vos savaitę.

idėjos išvystyti tokią veiklą, kuri užtikrintų sąjungos augimą ir jos ilgalaikį išsilaikymą.”

APIE NAUJOS VALDYBOS RINKIMUS

“Žiniaraščio” antrame puslapyje talpinamoje informacijoje “Reikia išrinkti naują valdybą” yra taip sakoma: “Priebrendo laikas LŽS centro valdybai užleisti vietą kitiems pabūti šios organizacijos priekyje. Pagal sąjungos įstatus, neva veikiančius nuo 1970 metų, centro valdyba turėtų būti renkama tik trims metams. Tačiau tai nebuvo praktikuojama, ypač per pastaruosius dešimtmečius. Prieš dabartinę buvusią valdybą be oficialių pratęsimų vadovavo net 12 metų kol ją pakeitė New Yorko apylinkėse gyvenantys, kurie tik prikalbinti sutiko į valdybą kandidatuoti.

Išrinkti naują valdybą nėra taip lengva. Tuo turėtų rūpintis senoji valdyba ir už viską nešti atsakomybę. Ji turėtų ne tik surasti kandidatus, bet ir pasirūpinti rinkimų vykdymu. Bet tai darosi vis sunkiau ir sunkiau, kai mūsų sąjungos narių dauguma, dėl pasiektą amžiaus, yra jau pavargusi ir nepaprastai išretėjusi.”

Čia taip pat rašoma, jog dabartinė valdyba ieškodama sau pakaitalo, didžiausią dalį savo dėmesio reiškia Čikagai. “Yra džiugu, kad jau atsirado norinčių kandidatuoti į naująją penkių asmenų valdybą”, - toliau rašoma ir pridėdama, jog tariamasi su iniciatoriais dėl galutinio kandidatų sąrašo ir dėl pačių rinkimų korespondenciniu būdu įvykdymo”.

GARBĖS NARIAI IR KITI DALYKAI

Tolimuosiuose puslapiuose kalbama apie naujus LŽS-gos narius. Šiuo reikalu talpinamas atskiras rašinėlis, kuriame taip informuojama:

Dabartinė valdyba dėl narių pakėlimo garbės nariais buvo gan konservatyvi. Tik 1998 m., žurn. Aurelijai Balašaitienei minint 75-metį, valdyba atkreipė dėmesį į jos didžiulę duoklę išeivijos spaudai ir ją pakėlė s-gos garbės nare. Pastaruoju metu valdyba kelis kartus svarstė reikalingumą kai kuriuos narius, nusipelnčius s-gai ir lietuvių išeivijos spaudai, pagerbti. Valdybos nutarimu, nuo š.m. rugsėjo 1 d. pakeliami LŽS-gos garbės nariais: Vytautas Kasniūnas, Karolis Mikovaitis ir Edvardas Šulaitis. Apie juos ir jų darbus yra plačiau čia rašoma, o apie kelis iš jų dar galima rasti medžiagos ir kituose skyriuose.

Edvardas Šulaitis

LIETUVIŲ FONDO METINIS POKYLIS

Kai daugelis mūsų organizacijų vadovų skundžiasi mažesnių žmonių skaičiumi renginiuose, tai Lietuvių fondo vadovybė džiaugiasi negalėdama sutalpinti norinčių dalyvauti metiniame pokylyje. Lapkričio 6 d. vakarą fondo pokylis vyko perpildytoje salėje, kurioje buvo 363 svečiai.

Pokylio programą vedė Ramona Žemaitienė. Naujasis Lietuvių fondo pirmininkas Arvydas Tamulis pasveikino svečius Fondo valdybos vardu ir padėkojo už gausų dalyvavimą, ir tiems, kurie surengė šį puikų vakarą ir priminė, jog fondo tikslas – sukaupti 20 milijonų dolerių kapitalą, kad mūsų tautiniams reikalams būtų galima skirti daugiau pinigų.

Kun. Algirdas Paliokas prasmingu žodžiu paprašė Visagali laiminti fondą ir čia susirinkusius jo rėmėjus. Turiningą sveikinimo kalbą pasakė Lietuvos ambasadorius Vygaudas Užackas, primindamas neįkainuojamą fondo vertę ir iškeldamas prof. Vytauto Landsbergio nuopelnus lietuvių tautai, kuris visada buvo vietoje ir laiku, kai Lietuvai reikėjo autoriteto tarti lemtingą sprendimą. Pastebėjo, kad ir dabar jis yra pačiu laiku Europos Parlamente ir garbingai atstovauja savo valstybei.

Šventiniame vakare dalyvavo ir Garbės konsulai – Vaclovas Kleiza ir Stanley Balzekas. Kulminacinė vakaro dalis buvo Lietuvių fondo premijos įteikimas prof. dr. Vytautui Landsbergiui, pagerbiant jį atvedus tautą vėl į nepriklausomybę ir nuolatinį Lietuvos reikalų gynimą tarptautinėje

bendruomenėje. Deja, jis pats neatvyko gydytojo patarimu, bet atvyko jo žmona Gražina, kuri priėmė tą visuomeninę dr. A. Razmos 25,000 dolerių premiją ir tarė padėkos žodį, o taip pat perskaitė prof. Vytauto Landsbergio laišką ir padėką Lietuvių fondui už suteiktą įvertinimą. Vytautas Kamanatas, Vertinimo komisijos pirmininkas, pasakė, kad šiai premijai buvo pasiūlyti 28 kandidatai. Komisija nusprendė, kad Lietuvių fondo dr. Antano Razmos premija skiriama prof. Vytautui Landsbergiui. Komisiją sudarė prof. dr. Benediktas Juodka, Dalia Kuodytė, prof. dr. Antanas Tyla, dr. Julius Šmulskštys, Vytautas Kamanatas ir Angelė Karnienė.

Stipendijas studentams įteikė LF Tarybos pirm. dr. Antanas Razma ir Pelno skirstymo komisijos pirm. Kęstutis Ječius. Buvo gauta 142 prašymai stipendijoms, bet buvo suteikta parama 90 studentų. Pokylyje 29 studentai atsiėmė stipendijas, nes kiti iš įvairiausių pasaulio kraštų negalėjo atvykti.

25 lituanistinių mokyklų vardu padėką Lietuvių fondui išreiškė Čikagos Lituanistinės mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė ir įteikė fondui simbolinę dovanėlę “Saulę”.

Pokylio metu fondui Severinas Krutulis įteikė 5,000 dol. ir dr. Jonas Prunskis 1,000 dolerių aukas. Šokiams grojo Broniaus Mūro orkestras. Fondo pokylis praėjo pakilioje nuotaikoje ir tikėtina, kad pavyks sutelkti ir 20 milijonų dolerių lietuvių išlaikymo darbams padėti. **STVR**

Nuotraukoje: Generalinis konsulas Arvydas Daunoravičius, LR ambasadorius Vašingtone Vygaudas Užackas, Gražina Landsbergienė, LF valdybos pirmininkas Arvydas Tamulis, LF tarybos pirmininkas dr. Antanas Razma, Violeta Kereliene, Garbės konsulas Stanley Balzekas, dr. Jonas Valaitis ir Vytautas Kamanatas.

LF nuotr.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS 64-OJO SUVAŽIAVIMAS,

įvykęs 2004 m. lapkričio 6 d. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje Čikagoje, vienbalsiai priėmė ir paskelbė šias rezoliucijas:

1. Sveikiname perrinktą JAV Prezidentą George W. Bush. Pritariame ir remiame jo pastangas kovoje su pasauliniu terorizmu bei ginant JAV laisvę ir demokratiją.

2. Sveikiname Lietuvos Respublikos Prezidentą Valdą Adamkų tapus antrą kartą Valstybės vadovu ir linkime jam sėkmingai vadovauti valstybės ir tautos gerovei.

3. Sveikiname ALTo Valdybos pastangas, prisidėjusias prie JAV Prezidento George W. Bush paramos priimant Lietuvą, Latviją ir Estiją į NATO ir Europos Sąjungą.

4. **Pritariame ALTo Valdybos nutarimui kelti Karaliaučiaus Krašto klausimą, remiant Mažosios Lietuvos draugijų pastangas, kad Karaliaučiaus Krašto likimas būtų sprendžiamas kaip teisėtas lietuvių tautos paveldas, kartu vertinant Potsdamo Konferencijos nutarimą Europos Taikos Konferencijoje, kuri būtų sušaukta Europos Sąjungos vardu.**

5. Sveikiname ALTo Valdybą bendradarbiaujant su JAV Lietuvių Bendruomene ir jungiant išeivijos pajėgas bendram ir vieningam darbui.

6. Pritariame ir raginame ALTo Valdybą plėsti ALTo skyrių, įgaliotinių ir rėmėjų tinklą, ypatingą dėmesį kreipiant į pavienius asmenis bei organizacijas, norinčias prisidėti prie ALTo veiklos.

7. Raginame Amerikos Lietuvių Tarybą išlaikyti savo atstovybę Vašingtone – Joint Baltic American National Committee (JBANC) ir planingai bendradarbiauti su JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų taryba.

8. Raginame Lietuvos Respublikos Vyriausybę **nepa-keisti** priimto įstatymo “Dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo”.

9. Stipriai pasisakome prieš Kuršių Nerijai gresiantį pavojų ir raginame Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėti visas pastangas, kad Rusijos naftos bendrovė “Lukoil” laikytųsi ekologinės švaros taisyklių.

10. Raginame Amerikos Lietuvių Tarybą dėti pastangas, kad JAV Kongrese ir Administracijoje būtų siekiama tiek programinės, tiek finansinės paramos Lietuvos Respublikai.

11. Sveikiname Kongreso Atstovą John M. Shimkus pradedant naują kadenciją ir dėkojame už jo efektyvų vadovavimą Baltic Caucus JAV Kongrese.

12. Sveikiname senatorių Richard J. Durbin perimant JAV Senate svarbias “Senato Mažumos” vadovavimo parei-

gas su padėka už jo ilgametį bei nuoširdų pritarimą Lietuvos valstybingumo atstatymui.

13. Raginame ALTą testuoti bendradarbiavimą su Vidurio Rytų Europos Koalicija (Central Eastern European Coalition – CEEC).

14. Raginame ALTo Valdybą skirti reikiamą dėmesį jaunimo ir naujai atvykusių tautiečių įtraukimui į Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą.

15. Dėkojame Tautos Fondui už nuolatinę Amerikos Lietuvių Tarybos veiklos paramą.

16. Džiaugiamės ALTo Valdybos iniciatyva ir tampriais ryšiais su Lietuvos Respublikos diplomatinėmis tarnybomis.

17. Kviečiame ir raginame visus geros valios tautiečius paremti Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą.

Rezoliucijų komisijos pirmininkas Pranas Jurkus, nariai dr. Jonas Valaitis, Anatolijus Milūnas ir Jonas Krutulis.

VYTAS NĖNIUS ATVYKSTA Į JAV

Lietuvos Kūno kultūros ir sporto departamento gen. direktorius ir kartu “Žalgirio” sporto draugijos vadovas Vytautas Nėnius, atvyks į JAV. Jo pagrindinis kelionės tikslas – dalyvavimas 2004 m. visuotiniame Š. Amerikos Lietuvių Fizinio auklėjimo ir Sporto Sąjungos (ŠALFASS) suvažiavime, kuris bus lapkričio 20 d. Clevelando lietuvių namuose Ohio valstijoje.

Šį žymųjį svečių iš Vilniaus kelionėje lydės dar du Lietuvos sporto veikėjai: Česlovas Šemiota ir Vytautė Racevičiūtė, kurie irgi dalyvaus aukščiau minimame Š. Amerikos lietuvių sporto klubų at-

stovų ir Sąjungos vadovybės suvažiavime, kurie kiekvieną rudenį yra Clevelande.

Pagrindiniu šio suvažiavimo punktu bus VII Pasaulio lietuvių sporto žaidynių (jos numatytos 2005 d. birželio 30-liepos 3 dienomis Vilniuje) klausimas. Atvykstantieji iš Lietuvos svečiai kaip tik stengsis šį reikalą plačiau nušviesti ir bandyti paraginti, kad Š. Amerikos lietuviai sportininkai galimai gausiau jame dalyvautų. Kaip žinome, paskutiniu metu iš Dėdės Samo žemės į tokias žaidynes mažiau kas vykdavo.

Gaila, kad ŠALFASS su-

(Nukelta į 11 psl.)

Dr. Vija Deimante Bublytė sumainė žiedus su Spencer Bell. Jie gyvena Chicagoje. Dr. Vija yra vaikų lygų specialistė, o Spencer finansininkas.

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuva nutarė nesiekti viena pirmųjų pirmininkauti Europos Sąjungai (ES), tikriausiai to bus siekiama tik kitame dešimtmetyje. Briuselyje ketvirtadienį prasideda pirmosios neoficialios ES šalių narių konsultacijos dėl ateityje pasikeisiančios pirmininkavimo Bendrijai tvarkos, kuri yra įtvirtinta spalio pabaigoje pasirašytoje, bet dar neratifikuotoje Europos Konstitucinėje sutartyje.

Planuojama, kad jau nuo 2007 metų sausio 1 dienos, po tris ES nares kartu pirmininkaus Sąjungai 18 mėnesių. Tačiau taip įvyks tik tada, jei iki to laiko ES Konstitucinę sutartį ratifikuos visos 25 narės. Galimybė Lietuvai pirmininkauti ES kartu su dar dviem valstybėmis jau nuo 2007 metų buvo svarstyta trečiadienį vykusiamе Lietuvos Vyriausybės posėdyje. Kaip BNS sakė užsienio reikalų ministras Antanas Valionis, posėdyje nutarta, kad Lietuva nesieks tapti viena pirmųjų ES bendrapirmininkių. "Užsienio reikalų ministerija siūlė apsvarstyti tokią galimybę. Vyriausybė, įvertinusi visų Vyriausybės narių argumentus apie galimybes per kelerius metus sutelkti ir parengti reikiamus administracinius išteklius, nutarė šio tikslo siekti vėliau", - sakė ministras. Anot ministro, Lietuva tikriausiai sieks pirmininkauti ES tik po 2011 metų, gali būti, kad net po 2017 metų. Pasak A. Valionio, artimiausiu metu ketinama suformuoti šalių grupes, kurios ateityje pirmininkaus ES. Ministro teigimu, vienoje grupėje turėtų būti viena didelė, viena vidutinė ir viena maža valstybė. Taip pat stengiamasi, vienoje grupėje būtų po ES naujokę - vieną iš dešimties šiemet bloko nare tapusių valstybių. Iki šiol ES pusmetinėmis rotacijomis pirmininkavo po vieną valstybę. Užsienio reikalų ministro manymu, nauja pirmininkavimo tvarka yra naudinga mažosioms valstybėms. "Ateityje trys valstybės iš viso pirmininkaus pusantrų metų, tačiau pirmininkaus viena po kitos po pusmetį, taigi, lyg ir niekas nesikeičia. Bet mažosios valstybės galės pasinaudoti didžiųjų valstybių administraciniais resursais", - aiškino A. Valionis. **BNS**

Lietuvos pareigūnas pareiškė, kad šalis paprašė Europos teisingumo teismo leisti prisijungti prie Lenkijos ieškinio Europos Sąjungai (ES) dėl subsidijų žemės ūkio sektoriui, skelbia tinklalapis *"EU Business"*. "Norime prisijungti prie Lenkijos, nes manome, jog buvo pažeisti mūsų interesai (dėl kurių susitarta stojimo į ES sutartyje), - naujienų agentūrai AFP sakė Lietuvos žemės ūkio ministerijos departamento, atsakingo už integraciją į ES, direktorius Laimonas Čiakas. - Per stojimo į ES derybas susitarėme, kad tiesioginės subsidijos mūsų ūkininkams sudarys 25 proc. subsidijų, mokamų senųjų ES narių ūkininkams, o 2013 metais pasieks 100 proc. (lygį)". Tačiau, anot Lietuvos pareigūno, praėjusių metų viduryje ES pakeitė savo bendrąją žemės ūkio politiką, nustatydama naujus tiesioginių išmokų lygius. "Buvo nuspręsta, jog gausime 25 proc. tų išmokų, tačiau manome, kad tai nesąžininga, nes tai - naujos išmokos, dėl kurių nesiderėjome", - aiškino L. Čiapas. Jis pridūrė, kad jei Europos teisingumo teismas priims Lietuvai palankų sprendimą, šalis iki 2013 metų gaus maždaug 200 mln. eurų. Žemės ūkio sektoriuje dirba apie 18 proc. Lietuvos gyventojų. **ELTA**

Lietuvos ambasadorius prie Europos Tarybos Neris Germanas pasirašė Europos žmogaus teisių konvencijos 14-ąją protokolą, kuriuo reformuojamas Europos Žmogaus Teisių Teismas ir supaprastinama bylų nagrinėjimo procedūra. Kaip pranešė Užsienio reikalų ministerija, lapkričio 10 dieną Strasbūre vykusioje ceremonijoje dalyvavo Europos Žmogaus Teisių Teismo prezidentas Luzius Wildhaber, Lenkijos užsienio reikalų ministras Włodzimierz Cimoszewicz ir Norvegijos užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretorius Kim Traavik.

Konvencijos 14-asis protokolą reformuoja Europos Žmogaus Teisių Teismą, įveda naujus pareiškimų primtinumo kriterijus ir supaprastina bylų nagrinėjimo procedūrą. Tai turėtų padėti Europos žmogaus teisių sistemai efektyviai funkcionuoti ateityje ir kartu garantuotų teisę kreiptis į tarptautinį teismą.

Europos Tarybos žmogaus teisių komisarui suteikiama galimybė pateikti rašytinius komentarus arba pastabas dėl bet kurios bylos, kuri nagrinėjama septynių teisėjų kolegijoje arba Didžiojoje kolegijoje. Įsigaliojus protokolui, šalims bus suteikta galimybė sudarinėti taikius susitarimus bet kurioje proceso stadijoje, didesnes galias įgaus ET Ministrų komitetas. Jam suteikiama teisė vykdyti taikių susitarimų vykdymo priežiūrą, kreiptis į Teismą, kad jis išaiškintų savo priimtus sprendimus, jeigu kyla klausimas dėl neaiškaus formulavimo ar skirtingo aiškinimo. **ELTA**

Buvusi Lietuvos finansų ministrė Dalia Grybauskaitė naujos sudėties Jose Manuel Durao Barroso vadovaujamoje Europos Komisijoje bus atsakinga už finansų planavimą ir biudžetą. **EP nuotr.**

JAV PREZ. G. BUSH: “MES ŽAVIMĖS LIETUVA”

Vilnius, lapkričio 12 d. (ELTA). Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas George W. Bush penktadienį paskambino prezidentui Valdui Adamkui bei padėkojo Lietuvos vadovui už reikšią paramą ir visos šalies indėlį bendradarbiaujant su JAV.

Pasak prezidento patarėjo Edmino Bagdono, G. Bush pats parodė iniciatyvą ir pats asmeniškai nusprendė paskambinti Lietuvos vadovui, taip parodydamas išskirtinį dėmesį Lietuvai ir jos prezidentui.

“G. Bush padėkojo už sveikinimą jo išrinkimo Presiden-

tu proga, kurį V. Adamkus buvo nusiuntęs raštu. G. Bush teiravosi, “kaip gyvena jo draugas”, padėkojo už Lietuvos ir jos vadovo reikšią paramą”, - sakė E. Bagdonas.

Pasak E. Bagdono, G. Bush, be kita ko, baigdamas pokalbį ištarė: “mes mylime Lietuvą”, o pačiam V. Adamkui adresavo žodžius - “jūs esate geras žmogus”.

V. Adamkus savo ruožtu pokalbyje su JAV vadovu minėjo dabartines Lietuvos užsienio politikos aktualijas - susirūpinimą ir norą dalyvauti demokratijos procesuose Baltarusijoje ir Ukrainoje.

G. Bush V. Adamkui žadėjo toliau palaikyti glaudų abipusį ryšį. “Mes žavimės Lietuva”, - pareiškė JAV vadovas.

“Tai, kad jis pats pasirinko Lietuvą ir pats paskambino dėkodamas už paramą, rodo iš tiesų reiškiamą išskirtinį dėmesį mums”, - sakė E. Bagdonas.

G. Bush praėjusią savaitę laimėjo JAV Prezidento rinkimus ir antrą kadenciją tapo Jungtinių Valstijų vadovu. Lietuvos prezidentas V. Adamkus dar prieš rinkimus yra pareiškęs remias būtent jo kandidatūrą, kuri yra palankesnė Lietuvai.

R.BUTTIGLIONE KALTINA EUROPARLAMENTĄ KRIKŠČIONIŲ DISKRIMINAVIMU

Londonas, lapkričio 9 d. (BNS) Italijos Europos reikalų ministras Rocco Buttiglione apkaltino Europos Parlamentą diskriminuojant krikščionis. Ministro nuomone, jo katalikiškos pažiūros į santuoką ir homoseksualizmą buvo viena priežasčių, kad ES asamblėja atsisakė patvirtinti jo kandidatūrą į postą Europos Komisijoje. "Labai norėjau tapti Europos Komisijos nariu ir manau, kad nukentėjau nuo neteisingos diskriminacijos", - sakė jis interviu televizijos kanalui *BBC*.

Europa turi pasekti JAV pavyzdžiu ir susigrąžinti tradicines vertybes, sakė R. Buttiglione, kurio kandidatūra buvo siūloma į ES teisingumo, pilietinių laisvių ir saugumo komisaro postą. "Jie jau išgyveno politinio korektiškumo, kuris reiškia, kad, pavyzdžiui, katalikus, galima diskriminuoti, o kai kuriuos kitus - ne, laikotarpį", - sakė jis.

R. Buttiglione, artimas popiežiaus Jono Pauliaus II draugas, pareiškė Europos Parlamente, kad jo požiūris į ho-

NAUJŲ EK NARIŲ KANDIDATŪROS SUTINKAMOS PALANKIAI

Briuselyje Europos Sąjungos Vadovų Tarybos (ESVT) susitikime valstybių ir vyriausybės vadovai pritarė Europos Komisijos pirmininko Jose Manuel Barroso pateiktoms naujoms EK narių kandidatūroms, pranešė Vyriausybės spaudos tarnyba.

EK pirmininkas pasiūlė, kad Italijos Užsienio reikalų ministras Franco Frattini būtų paskirtas teisingumo ir vidaus reikalų komisaru, o Latvijos diplomatas Andris Piebalgas taptų komisijos nariu, atsakingu už energetiką. Į pastarąją postą pretendavusiam Vengrijos užsienio reikalų ministrui Laszlo Kovacsui, kuriam Europos parlamente nepavyko nuslėpti žinių spragų energetikos politikoje, bus pasiūlytas komisaro postas.

moseksualizmą, kaip nuodėmę, neprieštarauja žmogaus teisių ir ES konstitucijos, kuri draudžia diskriminuoti seksualinės orientacijos pagrindu, principams. Jo žodžiai, jog santuokos paskirtis - gimdyti vaikus ir kad vyras galėtų ginti moterį, taip pat susilaukė deputatų nepritarimo.

ESVT susitikime dalyvavęs Lietuvos premjeras Algirdas Brazauskas išreiškė viltį, kad Europos Parlamentas patvirtins naująją Europos Komisiją ir ji kuo greičiau galės pradėti darbą.

Didžiosios Europos Parlamento frakcijos taipogi davė suprasti, jog pritaria naujajai būsimo Europos Komisijos pirmininko Jose Manuelio Barroso komandai. Europos liaudies partija (EVP) pasveikino Italijos užsienio reikalų ministro Franco Frattini paskyrimą teisingumo ir vidaus reikalų komisaru.

Taikūs tonai girdėjosi ir iš socialistų frakcijos, kuri atkakliai priešinosi pirmajai J. M. Barroso komandai.

Balsavimas dėl naujosios Komisijos Europarlamente įvyks ne anksčiau kaip lapkričio viduryje. **www.DELFI.lt**

Islamistai, kurie prieš dvi savaites grasino įvykdyti teroro aktą Latvijos teritorijoje, sulaikyti. Tai pareiškė šalies vidaus reikalų ministras Erikas Jekabsonas. Ministras taip pat pabrėžė, kad teroro akto įvykdymo tikimybė buvo artima nuliui. **ELTA**

GIMTOJI ŽEMĖ ATPAŽINO IR PRIĖMĖ

Stasio Santvaro atminimui

Tas pavasaris Naujosios Anglijos Atlanto pakrantėje nušvito – kaip įprasta – permainingas, neįspėjamas, veržlus, neleidžiantis nuleisti galvą, verčiantis primerkti akis ir sutelktame žvilgsnyje sutalpinti jau melsgana miglele, o ne pilkai plieniniu apdangalu apsisiautusių okeaną.

Kelios minutės kelio per Jūros parką, kurio įlomis šmirinėja lauko pelių pilkumo voverės, kibiom letenėlėm šnarindamos pernykščius lapus, perkerti plentą, ilgai bėgusį okeano pakrante, atsirėmusį į didelę automobilių aikštę prie forto. Gali žygiuoti įlankos pakraščiu iki Mėlynųjų kriauklelių pusiasalio.

* * *

Tas pavasaris buvo permainingas – tai padvelkdavo stingdantis šiaurys, tai sutviskėdavo saulė, užpildama vandenį šokinėjančiomis žiežirbėlėmis. Prie Santvarų Baltojo Namo jau žydėjo forzitija, kalėsi kantri žolė, pinavijos violetiniai ūgliai nedrąsiai veržėsi pro neseniai įšalo lubą nusimetusią žemę. Tačiau net neižvalgi akis regėjo, kiek dar niūrumo slėpė aplinkoje. Jis paaštrėdavo leidžiantis saulei, švilpiant nordostui, potvynio keliamiem vandenim apsemiant juodus pakrantės akmenis ir liūdnei krykiant šiltos vietos nakvynei nesurandantiems paukščiams.

* * *

Tąkart potvynio galia jau buvo išsekusi, atoslūgis ginė vandenį iš įlankos į okeaną, akiratyje boluojančios salos pilkėjo, ten trūkčiojo signaliniai žiburiai. Paskutinio keleivinio dvidenio laivo ūktelėjimas atsimušė į forto sienas ir nutilo.

Iškart pasivijo liūdesys ir vienišumas.

To pavasario vakarą įsitaisiau netoli Mėlynųjų kriauklelių pusiasalio. Švilpiantis vėjas jau buvo nulaižęs drėgmę nuo pakrantės viršutinių akmenų. Įsitaisiau ant jų girdėdamas, kaip kriugžda po batais kriauklelės ir kaip pernykščių kiečių stagarai kairėje plaka užtvarų vielas.

Dusliai krykė salų link skrisdami paukščiai, debesuotas pilkas dangus dubo ir slinko saulėlydžio pusėn, kur dangoraižių viršūnėse įsižiebė aukščio ribą žymintys dideli raudoni taškai.

Liūdesys ir vienišumas vis labiau gniaužė gerklę.

* * *

Alė pasakojo, kad Poetas dažnai ateidavo pakrantėn, įsitaisydavo ant juodų akmenų, užmesdavo meškeres ar tiesiog sėdėdavo ir žvelgdavo į

siūbuojantį okeaną – tarytum kažko laukdamas.

Ką tik buvau perskaitęs mažiausiai skaitomą jo pasaką “Karalius Lydingas”, kur iškart dėmesį patraukė nuoroda: vieta – Žemė, laikas – mirusieji amžiai. Ten stūksojo pilis, greičiausia plieno pilkumo ežero saloje, kur ošė švendrės, saulėtesnės atkrantės žydėjo irisai, įlankose baltavo gulbės. Pilies sienos tikriausiai buvo iškeltos iš akmenų, kuriuose žvilgėjo žėručio žvynai, o kuore retsykais pasirodydavo kresnas žilaplaukis karalius, vėjas plaikstydavo jo mėlyną apsiaustą, tarytum stengdamasis nuo karaliaus atitverti jo dukrą Lirgą, siauroj albastrinėj plaštakoj laikančią ilgstiebę leliją.

Pasakos viduryje kažkas pasako: manasis vardas įrašytas žvaigždėse per visą dangų ir per visą naktį.

Kas pasako – karalaitė Lirga, jos mylimasis Largis ar burtininkas? Neatsimenu. Ir man nebūtina susirasti tą retai skaitomą, o gal jau užmirštą, Poeto pasaką ir patikrinti – kam priklauso tie žvaigždėti žodžiai.

Svarbiausia, kad tai dalis Poeto pasakos.

Vadinasi, man niekas neuždraus tikėti, kad tie žvaigždėti žodžiai priklauso Poetui ir atveria vien pasakai patikėtą įsitikinimą: esu ir būsiu.

* * *

Nuo pat paauglystės mane lietė šio Poeto pasaulis – daugiausia per eilėraščius. Kaip operos solistas Poetas man nežinomas, nors vienas jo dainingojo talento trupinėlis pasiekė praeito amžiaus pabaigoje ne itin kokybišku įrašu. Ir libretistų negausioje draugėje jis man nepažįstamas. O vertimai? Dramaturgija? Esė? Muzikai ir literatūrai skirtos studijos?

Nesunku prisipažinti, kad vis dėlto Poetą pažįstu vienupusiškai, jam priklausančio pasaulio atžaižėles saugau neslėpdamas, nebijodamas nei monumentalistų kreivų šypsenėlių, nei suabejojimo – kam gali praversti nuo paauglystės laikų išsaugoti šešėliai, aidai, nuotrupos, vienu išgyvenimo švystelėjimu nutvieksti keli eilėraščiai ar atskiri sakiniai, kaip tas iš minėtos pasakos: manasis vardas įrašytas žvaigždėse per visą dangų ir per visą naktį.

* * *

Nemokėčiau paaiškinti, kodėl tie žodžiai iškilo atmintyje čia, okeano pakrantėje, kur girdėjosi salų link traukiančių paukščių krykesys, dubo debesuotas pilkas dangus

2004 m. rugsėjo 28 d. Kauno Petrašiūnų kapinėse prie Stasio ir Algimanto Santvarų kapo rašytojai, autoriai, kultūros darbuotojai, dvasiškiai, kariškiai.

Kazimiero Dobrevičiaus nuotr.

ir slydo saulėlydžio pusėn, o pernykščių kiečių stagarai plakė ir plakė užtvarų vielas.

Galimas dalykas, kad viskas, ką buvau išsaugojęs kaip Poeto palikimą ir to palikimo atspindžius savo pasaulyje, padėjo įeiti į praėjusio amžiaus tarpsnį, kažkada gyvą ir tikrą, niekad nepasikartosiantį, palikusį, man pirštinačių ir vyriškų delnų nupoliruotus ranktūrius iš moreninio ažuolo, žydinčias alyvas Žaliakalnio šlaituose, mėnesėtus koklius aukštuose kambariuose, kur niekad neišsivadėja levandos dvelksmas, laiptus, kurių pakraščiuose įtvirtintos varikės kilpelės, reikalingos bronziniams strypams, prilaukantiems pakopas užklojančią kiliminę dangą, asketiškas Vienos kėdės su simetriškai išdėstytomis skylutėmis dugnuose, grakščiai išlenktomis atkaltėmis ir kojomis, sidabrinis šaukštus ir šakutes, auksiniais laukeliais apverstus porceliano puodukus ir indus, braziliško tabako ir prancūziškų kvepalų užuominas.

* * *

Kažkas jaudinančiai pastovaus giedravo praėjusio amžiaus pradžioje kylant iš mirties siaubto pasaulio griuvėsių – kaip viltis, jog žmogus, stumtas į sužvėrėjimą ir aklavietę, nesužvėrėjo ir nebuvo parklupdytas. Kažkas užkrečiamu virpulių smigo į protus ir jausmus kaip visagalybės pažadas. Nuritusi šimtmečius slėgusį vergijos ir prievartos akmenį – lyg Lozorius iš kapo – tiesėsi Tėvynė.

Kokios sankirtos kibirkščiavo to meto kultūroje, kokios galios sukuriavo kūryboje, kaip karščiaavo literatūra – lyg magma gelmėse prieš ugnikalnio išsiveržimą! Aukštesnių tikslų negu pati literatūra teigimas kirtosi su intuityvių esmių ieškotojais mene, tradicinių literatūros pagrindų neigėjai ir idealumo aukštumų apologetai stumdė į pakraščius

susirūpinusius tautos likimu nepriklausomos Valstybės pranašus, modernas, kaip nereikalingas atliekas išmetė ideologinį balastą, kūrė naują meninę raišką, kuri pastovių moralinių vertybių gynėjams atrodė klouniška, vienadieniška, o neretai ir kvaila.

* * *

Poetas jau kūrybinio kelio pradžioje jautė, kokią galią turi ir ką gali atskleisti dvasia per pasąmonę ir intuiciją. Be to, jis labai anksti pradėjo rūsčią gyvenimo mokyklą, kurioje jam buvo neabejotinai aiškūs keli pagrindai – pareiga artimiesiems ir Tėvynei, neužmatoma, neįspėjama paslaptis – žmogus, gyvenimas, kūryba, jausmo pilnatvė ir mintis, nutvieksta jausmo pilnatvės, muzikali kalba, gebanti perteikti dvasinę įtampą ar ramybę.

* * *

Man lengva (bent atrodo, kad lengva) apibendrinti Poeto jaunystės aplinkos veržlius, prieštarigus modernio ir novatoriškumo judėjimus, nes žvelgiu iš kito amžiaus aukštumos.

Jam buvo sunkiau. Kuni-gaikščio Algirdo antrojo pulko savanoris, būsimosios Lietuvos kariuomenės karys, septyniolikmetis žmogus, dalyvavęs keliose kautynėse su bolševikais, atakos metu sužeistas, palikęs ligonines ir įsijungęs į drąsą, avantiūrišką kylančios Lietuvos karinę operaciją – Klaipėdos ir jos krašto išvadavimą, patyręs skurdą, mirties grėsmę ir gyvenimo trapumą, jaunuolis troško ramybės. Randuotas nuo audrų, jis jautė, kad įgytas vidinis pasitikėjimas savimi niekad nebus išdidus, slegiantis kitus ar atstumiantis. Jo vidinis pasitikėjimas turės būti orus ir tylus – kaip okeano gelmė. Jo vidinis pasitikėjimas nesmerks, neteis, neironizuos, vien teigs, ką jis suvokė kaip savo apgintą tiesą – be des-

trukcijų ir bjaurasties, be demoniškos ekstazės ir genialumo nuorodų.

Tose destruktijose, bjaurasties demonstravime, genialumo nuorodose jis jautė laikinumo ir dūlėsių kvapą, jausmingumo ir ištvirtimo slaptus sandorius, realybę sudarkančius kreivus veidrodžius, tuščią arba beprotybės pamėgdžiojimais užgriozdytą laiką, kurio jam visados stigo.

* * *

Jam visados stigo didelio kūrybos laiko, įtikinėjau save ir savo minčių oponentus, stebėdamas, kaip už pylimo, užuovėjoj, renkasi antys, jau neatsispindėdamos vandenyje, o ten, kur blizgėjo įlankoje vilnių garankštės, tamsiai violetinė spalva stengėsi išstirpdyti pilkumą, kol pati tapdavo mirguliuojančia pilkuma.

* * *

Pasirodo, ne taip jau paprasta kalbėti apie Poetą, kuris buvo paskutinis ir nuosekliausias Maironio poetinės mokyklos pasekėjas. Daug ko nežinau, be to, ne viskas, ką žinau, gali būti pasakojama be atidesnių tyrinėjimų. Žinoma, Maironio poetinę mokyklą suminėju dėl būtinybės palyginti Poetą su koku nors nusistovėjusiu dydžiu, nors kuo daugiau aprėpiu Poeto pasaulio, tuo aiškiau matau, kad bet kokie palyginimai čia yra arba netikslūs, arba daliniai.

Tiksčiausia būtų teigti, kad Poetas visą savo esybės skliautą išgaubė ne pasitelkęs kurios nors mokyklos ar sąjūdžio išteklius, o tikrumą iš viso savo amžiaus dirvų ir podirvių, dangaus ir anapusių. Taip, iš viso savo amžiaus begalybės ir ribotumo, žavumo ir šurpau atkarumo.

Kas yra jo begalybė ir kas ribotumas?

* * *

Švilpiantis vėjas vėrė kiau-
rai. Užsidedę žibintai, mes-
(Nukelta į 10 psl.)

(Atkelta iš 9 psl.)
GIMTOJI ŽEMĖ...

dami ant blizgančio asfaltuoto tako trūkčiojančius medžių ir vielinio aptvaro šešėliu. Žingsniavau forto link tikėdamas, kad ten surasiu užuovėją. Dešinėje bolavo paminklas žuvusiems Vietnamo kare miestelėnams – karys ką tik verkusio jaunuolio veidu. Virš jo į metalinius vėliavų stiebus skaudžiai daužėsi ploni lynai ir šlapio audeklo pliaukšėjimo palydimos blaškėsi vėliavos.

Man atrodė, kad įėjau į kai kurių Poeto minčių lauką. Tikiu, kad jis ne kartą klausė savęs: kas yra mano begalybė ir kas yra mano ribotumas?

Tiesioginio atsakymo nėra. Tikriausiai ir jis neišgirdo tolio atsakymo žvelgdamas į okeano platybes, mįslingą stichiją, galinčią atspindėti žvaigždes ir ilgesingą žmogaus nerimą, kuris tik iš tolo atrodo gražus ir poetiškas.

***

Poetas buvo gražus ne tik iš tolo. Elegantiškas, tiesus, aukštaktis, jaunuoliškai ovalaus veido, kuris neprarado ramaus šviesumo slenkant dešimtmečiams ir likimui retsykliais atsisukant negailestingai rūsčia puse. Švelnios lūpų ir smakro linijos galėjo liudyti charakterio jaukumą, jei ne atkaklūs nosies apribai ir idėmios, kartais kiaurai veriančios, karšto ginčo metu plieninį atspalvį įgaunančios akys. Mačiau nuotraukas, kuriose kalbėjo jo rankos – ilgos plaštakos, ilgi muzikalūs pirštai, išraiškingas lūkuriuojančių delnų jautrumas.

Ne kareivio, sužeisto durtuvų atakoje, rankos.

Grožio dosnumo paliestos rankos.

Dingtelėjo keista mintis: tokių rankų kūrėjais (be Dievo) gali būti tikrai mylinčiųjų prisilietimas ir gyvo vandens almėjimas.

***

Poetas augo ir gyveno prie Nemuno, kuris atvesdavo prie Kuršmarių ir Baltijos. Čia jis ruošėsi apsisotiti ilgam.

Tačiau ilgam apsistojo prie Atlanto vandenyno.

Galimas dalykas, kad čia jam atrodė – arčiau Tėvynės.

Vien ten, Tėvynėje, jis galėjo būti atpažintas visas – su simbolizmo ir romantizmo intonacijom, donelaitiškai rupiu vaizdu ir klasikinės poezijos architektonika, psalmėm gimtajai kalbai, vos įžvelgiamu ironijos šešėliu polemikoje su avangardo apaštalais, muzika ir teatru, didele šeima ir būriu ištikimų ar vienas kitą gerbiančių draugų.

***

Ar jis visas pasinerdavo kūrybon, užmiršęs erdvę ir

Stasys Santvaras

laiką, egzodo žmogaus šešėliuotą likimą, sielos gilumoje prigludęs Motinos ir sūnaus mirtis, ieškojęs su bendraminčiais išeičių pavergtai ir naikinamai Tėvynei, nepradęs vilties sugrižti prie Nemuno ir Baltijos, vyriškai sutramdyti ašaras šnabždant – gal maldą, gal niekad nenutylančią išsipildymo būtinybę, gal dėkingumą, gal priekaištą – kas žino.

Mes regime, jaučiame ir girdime vien tai, kas sutelpa mintyse. Gerai, kad tokio mūsų ribotumo pakraščiai yra neižvelgiamai toli.

Jis nepripažino tokio ribotumo, todėl, regis, taip paprastai realybę pripildydavo metafizikos atošvaistėm, pasakos švystelėjimais, svajonės trapumu. Aštri kritika jį žeidavo, ypač nuožmiai tendencinga kritika. Motyvuotas pastabas priimdavo dėmesingai ir mokėjo jomis pasinaudoti.

***

Koks platus jo draugų ir bičiulių žemynas! Poeto dideliame archyve užtikau įvairių meno sričių pašauktųjų ir išrinktųjų, dvasininkų ir politikų, kunigų ir piligrimų, kariškių ir atsiskyrėlių laiškus. Jis draugavo ir su tais, kurie jo kūrybos nevertino ar nesugebėjo vertinti, džiaugėsi veikalais menininkų, jį ignoravusių ar net įžeidinėjusių. Talentingus darbus sutikdavo smalsiai ir pagarbiai.

Tuo pačiu jis buvo reiklus sau ir kitiems, tačiau tas reiklumas neslėgdavo, nes buvo pasitikinčiojo reiklumas, išeitį nubrėžiantis reiklumas. Reiklumas, kuriam buvo svetimas beviltiškumas ar aklavietė.

***

Nesutikau žmogaus, net pačio artimiausio, kuris būtų papasakojęs, kaip jis dirbdavo, kokį laiką mėgdavo – rytą, vakarą, naktį? Reti atvejai, kada Poetas ilgėliau pasilikdavo savo kambaryje, bet ir tie atvejai dažniausiai būdavo

skiriami ne poezijai, o straipsniams, didelėms studijoms, lietuvių enciklopedijos užsakymams, laiškams, skaitymui, gal ir tylėjimui, atrėmus galvą į aukštą kėdės atkalnę.

***

Tą vėlų vakarą sugrižau iš okeano pakrantės į Poeto kambarį, kuriame švietė Motinos portretas, mažytis bronzinis sakalas knygų lentynų viršuje, o pro langą, atsuktą okeano pusėn, galima buvo matyti vien tamsą, kurios gilumoje pulsavo tolimas signalinis žiburėlis. Knyga, pirmoji pakliuvusi į rankas iš vidurinėsios lentynos, buvo italų poezijos antologija. Sklaidydamas ją užtikau kelis kartus perlenktą lapą. Tai buvo, kiek pamenu, lapas iš žurnalo “The Atlantic”, man nežinomo dailininko Horace Pippin paveikslo “Viktorijos pasaulis” reprodukcija.

Paveikslo pirmajame plane, šurkščioje žolėje, nugara į mane, remdamasi liesutėmis rankomis į saulės išdegintą šurkštumą, stengėsi kiek galima aukščiau pakelti galvą mergaitė. Ji priminė sunkiai sužeistą paukštį. Jos didėjan-tis bejėgiškumas pervėrė mane taip skaudžiai, kad tyliai sudejavau.

Ji žvelgė į vienodu brūkšniu nutįsusią horizonto liniją, ten stūksojo keli pilki pastatai, taip pat prarandantys gyvastį, kaip ir žolė. Siaurutė žalzga-no dangaus juosta kietai veržė žemę, žoles, negyvus pastatus, ir mergaitės žvilgsnis stengėsi prasimušti pro mirtiną tylą, bejėgystę ir pasmerktumą taip atkakliai, kad turėjai tikėti tuo atkaklumu, tos bejėgystės visagalybe.

***

Liūdinti siela? Stengiaus suprasti, kodėl ši reprodukcija buvo palikta knygoje, o ne senoviško rašytojo stalo erdvių stalčių labirinte ar dar kur nors – žvilgsniui palankesnėje vietoje. Kad neskaudintų?

Galvojau, kad galiu sukurti legendą apie Poetą vien atsimindamas tą italų poezijos antologijoje surastą Horace Pippin paveikslo reprodukciją.

Poeto sesuo Poezija.

Žvilgsnis, įstengęs prasimušti pro egzodo tragediją, žmogiškąjį laikinumą, bejėgystę ir pasmerktumą, svetimumą ir ledėjančią laiką, pasiekė mane ir patvirtino, kad tie, kurie nepasidavė gundymams ir apgynė savitumą svetimybėje, įveikė gniuždančią tremties kančią, įgijo

išmintį ir proregius, galinčius mus įspėti, galinčius atverti sielą sielai, gyvenimą – išsi-pildymui, mirtį – prisikėlimui.

Ir tada supratau, kieno vardas yra įrašytas žvaigždėse per visą dangų ir per visą naktį.

***

Šių metų rugsėjo 28 dieną, leisdamas urną su Poeto palais Kauno Petrašiūnų ka-

pinėse, matydamas kaip Tėvą lydi sūnaus Algimanto palikai, tyliai atsidusau: gimtoji žemė juos atpažino ir priėmė savo amžinybėn.

Teisūs bus ir tie, kurie pertars mane: atsidusai ne tu, o jie, pajutę, kad viskas išsi-pildė.

Robertas Keturakis,

2004 09 30, Kaunas

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. Dirvai tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – Dirvos leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2005 m. gegužės 1 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, už Dirvą metams (JAV ir Kanadoj) moka tik 40.00 dol.

Mieli, ilgamečiai Dirvos skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite Dirvą savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 115.00 dol.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių, (JAV ar Kanadoje) kurie Dirvos neskaito, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime Dirvą kurį laiką siųsti nemokamai, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų Dirvos skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime Dirvos tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą Dirvos stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

Jei siūlote Dirvą siųsti susipažinimui, įrašykite siūlomą adresą:

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Mielam mokslo metų kolegai

A.† A.

JONUI RASTENIUI

iškeliavus į Amžinuosius namus, šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia

*Eufemija Steponienė
Jonas Gudėnas*

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

(Atkelta iš 7 psl.)

VYTAS NĖNIUS...

važiavimai yra vien tik Clevelande, kur lietuvių sportininkų šiuo metu jau nedaug belikę. Kaip atrodo, tas daroma todėl, jog tame mieste gyvena nuolatinis šios organizacijos sekretorius Algirdas Bielskus, kuris dėl silpnos sveikatos negali kitur pajudėti. Bet Čikaga, kuri būtų logiška tokių suvažiavimų pravedimų vieta, visada yra aplenkiamą, nežiūrint, kad Sąjungos centro valdyba šiuo metu kaip tik yra iš Čikagos ar jos apylinkių gyventojų. Čia gyvena ir jos pirmininkas Rimantas Dirvonis.

Pernai į Clevelandą iš gausios čikagiečių valdybos teisingai nuvažiuoti tik vienas – jos pirmininkas, jau nekalbant apie čia veikiančių daugelio lietuviškų klubų atstovus, kurių visai nesimatė. Būtų gerai, kad bent jau ši svarbų reikalą kas nors atkreiptų dėmesį ir paaiškintų būtinybę tokius suvažiavimus ruošti įvairiose, vietose, dažniausia Čikagoje.

Vytas Nėnius čia pirmą kartą viešėjo 1989-aisiais, kai jis buvo atvykęs kartu su Lietuvos jaunųjų futbolininkų grupe, kuri žaidė tarptautiniame "Dallas Cup" turnyre Dallas mieste. Tada visa svečių grupė apie savaitę laiko, Čikagos futbolo klubo "Lituanicos" pakviesti, lankėsi Amerikos lietuvių sostinėje ir čia sužaidė rungtynių su klubo ir amerikiečių komandomis, lankėsi lietuviškose įstaigose, bendravo su vietos lietuviais. Visa tai buvo užfiksuota Rolando Baryso suredaguotame leidinyje "Trispalvė virš Dallas", kur buvo ir nemaža nuotraukų iš svečių viešnagės Čikagoje. Reikia pažymėti, jog visa tai vyko dar tada, kai Lietuva dar buvo Tarybų Sąjungos sudėtyje.

Real Estate for Your World™

Ričardas Širvinskas

440 257-5033

ARVYDO BARZDUKO PAGERBIMAS

Floridoje vykusio JAV Plaukimo sąjungos metinio pobūvio metu, nusipelnusių žmonių pagerbimui, lietuvis Arvydas Barzdukas gavo vieną iš dviejų ten įteiktų atžymėjimo ženklų. Antrasis buvo 8 kartus olimpinis čempionas Michael Phelps.

A.Barzdukui atžymėjimas buvo paskirtas už jo ilgametę veiklą, talkinant JAV Plaukimo federacijai, dirbant savanorišką ("long-time volunteer") darbą. Šie atžymėjimo ženklai jau duodami nuo 1981 metų pagerbiant veikėjus – organizacijas ir žymiuosius plaukikus, kuriuos išrenka speciali komisija. Apdovanojimai įteikiami tam reikalui suruoštame baliuje. Pats A. Barzdukas apie šį atžymėjimą nieko nežinojo ir jam buvo šurprizas, kai į tą šventę buvo suvežta visa jo šeima (žmona, vaikai, jų šeimos).

Reikia pažymėti, jog Arvydas yra pasižymėjęs ir JAV lietuvių sportinėje veikloje, o taip pat dirbęs ir visuomeninį darbą, rašęs mūsų spaudoje. Jis yra garsiojo JAV Lietuvių Bendruomenės pradininko, pedagogo Stasio Barzduko sūnus, kurio šeimoje buvo kitas sūnus Gytis (jau miręs) ir dukra Aušra, taip pat daug pasireiškę lietuvių sporte.

Apie tai mums pasakojo JAV lietuvių sporto veikėjas, dar ir dabar esantis ŠALFAS gen sekretorius Algirdas Bielskus. Jis sakė, jog šiemet savo amžiaus 70-metį švenčiantį Arvydą vaikystėje treniravo kaip leng. atletikos entuziastą. Vėliau jis reiškėsi krepšinyje, o ypatingai pasižymėjo tinklinyje. Į plaukymo sritį jis nuėjo, kai jo vaikai (dvi mergaitės ir berniukas) susidomėjo plaukimu ir buvo vieni iš geresniųjų plaukikų. Šiuo metu Arvydas gyvena ir darbuojasi JAV sostinės Vašingtono apylinkėse.

Šiam nuoširdžiam, lietuvių ir amerikiečių tarpe gražiai užsirekomendavusiam vyrui, mes siunčiame geriausius linkėjimus dar ilgai nepavargti.

Edvardas Šulaitis

ILGAUSKO IR SONGAILOS KLUBAMS NESISEKA

Neseniai prasidėjusiose NBA profesionalų krepšinio lygos naujojo sezono pirmenybėse "lietuviškiems" klubams nesiseka. Po trijų iki šiolei sužaistų rungtynių jie iki šiolei dar neturi nė vienos pergalės.

Antrąjį minusą Ilgausko atstovaujama Clevelando komanda įsirašė rungtynėse prieš Miami ekipą su garsiuoju Shaq O'Neal. Tuomet ji pralaimėjo 86-92 (lietuvis pelnė 8 taškus ir atkovojo 10 kamuolių).

Prieš tai vykusiam sezono atidaryme praėjusį trečiądienį clevelandiečiai pralaimėjo prieš stiprią – Indianos "Pacers" klubą net po dviejų pratęsimų 104-109. Žydrūnas savo komandai namuose įvykusiose rungtynėse pelnė net 35 taškus ir atkovojo 18 kamuolių, pasiekdamas rezultatyvumo rekordą per visą savo karjerą.

Trečiame susitikime išvykoje Ilgausko komanda nusileido ir Milwaukee "Bucks" krepšininkams 88-102. Žydrūno sąskaitoje 9 taškai ir 4 atkovoti kamuoliai. Per 3 šio sezono rungtynes Žydrūnas aikštėje pabuvojo 109 minutes,

pelnę 52 taškus (vidurkis 17.3) ir atkovojo 32 kamuolius.

Gerokai mažiau gauna rungtyniauti Sacramento "Kings" klube žaidžiantis Darius Songaila. Jis trečiose rungtynėse aikštelėje tik 9 minutes ir taškų nepelnė, bet atkovojo 4 kamuolius. Jis per visus tris susitikimus nežaidė 36 minutes ir surinko tik 7 taškus.

BOKSININKAI PARSIVEŽĖ 2 MEDALIUS

Iš Arizonos valstijoje, netoli Meksikos sienos vykusių pasaulio kariškių bokso pirmenybių du Lietuvos atstovai parsivežė bronzos medalius. S. Dariaus ir S. Girėno rinktinės savanoris Donatas Bondorovas svorio kategorijoje iki 75 kilogramų ir Panevėžio "Geležinio Vilko" batalione tarnybą atliekantis Andrejus Laušas (beje pirmasis kaunietis, o antrasis – vilnietis) į namus sugrįžo su šiais atžymėjimo ženklais.

Reikia pasakyti, jog šis yra antrasis Donato bronzos medalis pasaulio pirmenybėse. Pirmąjį jis iškovojo pernai tapdamas prizininku Italijoje įvykusiose varžybose. Jų treneriais yra Vilius Buika ir Vladimiras Bajavas.

Edvardas Šulaitis

IVAIRENYBĖS

A. LUKAŠENKA ĮSIGIJO 100 MLN. USD VERTĖS "BOEING"

Baltarusijos prezidentui Aleksandr Lukašenka, kuris yra kritikuojamas dėl žmogaus teisių varžymo, uždrausta vykti į Vakarų Europą ar Jungtines Valstijas. Tačiau tai nereiškia, jog Baltarusijos vadovas negali keliauti prašmatniai. Nors tai ir labai saugoma paslaptis, rugsėjį A. Lukašenka atsisakė savo lėktuvo "Tupolev 154", kurį pakeitė į žvilgantį "Boeing" verslo klasės modelį.

Tai sakė aukštas Baltarusijos aviacijos sektoriaus pareigūnas, kalbėjęs su sąlyga, kad nebus minima jo pavardė. "Tai - neoficialus tabu, - teigė aviakompanijos "Belavia", kuri aptarnauja prezidento lėktuvą, pareigūnas. - Apie šį lėktuvą niekas negali kalbėti".

"Boeing 737-800", kuris nepapildęs kuro gali nusukti iki 11,5 tūkst. kilometrų, paprasčiausias modelis kainuoja daugiau kaip 60 mln. JAV dolerių. Tačiau Baltarusijos žiniasklaida praneša, jog A. Lukašenkos įsigyto prabangaus lėktuvo, kuriame yra įrengti sporto salė, miegamasis ir dušas, vertė siekia 100 mln. dolerių.

Lėktuvo pristatymą patvirtino ir "Boeing" atstovas Maskvoje. Taigi Baltarusijos prezidentas tapo vienu iš maž-

daug 70 pasaulio žmonių, turinčių "Boeing" verslo klasės lėktuvus. Panašų verslo klasės modelį turi Rusijos milijardierius Romanas Abramovičius.

Naujuoju lėktuvu A. Lukašenka pirmą kartą pasinaudojo praėjusį mėnesį vykdamas į Kijevą, kur dalyvavo minint 60-ąsias Ukrainos išvadavimo iš nacių metines.

Rusijos prezidentas Vladimir Putin pirmenybę teikia jo šalyje pagamintiems lėktuvams ir skraido "Iljušin 96".

Minėtas Baltarusijos pareigūnas sakė: "Būtume buvę laimingi galėdami įsigyti rusišką lėktuvą, tačiau jų (tinamų lėktuvų) nebuvo. Tai nesusiję su patriotizmu. "Boeing" verslo klasės lėktuvai su-naudoja daug mažiau kuro už "Tupolev" ir atitinka reikalavimus dėl triukšmo, kurie Europoje įsigalios 2006 metais".

Daugelio nuomone, A. Lukašenkai gali būti sunku pasinaudoti šiais privalumais, nes Vakarų šalys jo neįsileidžia. Vis dėlto minėtas Baltarusijos pareigūnas tvirtino, kad A. Lukašenkai taikomi apribojimai nėra itin svarbūs. "Lėktuvas buvo nupirktas ne konkrečiam asmeniui, o postui, - aiškino pareigūnas. - Rytoj gali būti kitas prezidentas".

ELTA

DIRVAI AUKOJO

K.Pažemėnas, Rancho Palos Verdes, CA	500
D.Adomaitis, Oak Lawn, IL	50
V.Radžius, Chicago, IL	50
G.Mačys, Cleveland, OH	50
S.Budejus, Palos Hts., IL	45
V.Juodvalkis, Los Angeles, CA	22
A.Tumas, Simi Valley, CA	20
V.Momkus, Chicago, IL	20
J.Lauce, Loveland, CO	10
S.Dalius, Hamilton, Canada	5
V.Virbickas, Danbury, CT	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Su dideliu dėkingumu pranešame DIRVOS skaitytojams, kad DIRVOS loterijos pirmą 500 dol. prizą laimėjęs p. Kęstas K. Pažemėnas iš Palos Verdes, California, pasirašytą čekį grąžino DIRVAI su sėkmės linkėjimais DIRVOS darbuotojams. Toksai kilnus p. Pažemėno, o taip pat ir praetame numeryje paminėto kito laimėtojo p. Bendoraičio, dosnumas įrodo DIRVOS leidėjams, kad dar yra vilties mūsų laikraščio tolimesniam gyvybingumui. AČIU!

POLICIJA PASKELBĖ AUDRIAUS BUTKEVIČIAUS PAIEŠKĄ

Buvęs parlamentaras Audrius Butkevičius paskelbtas ieškomu asmeniu, kadangi jau penkerius metus nesumoka valstybei teismo paskirtos 50 tūkst. litų baudos. Pasak savitraščio "Vilniaus žinios", į sostinės policiją pagalbos kreipėsi antstolių Nemiros Šiugždaitės ir Dariaus Stakeliūno kontora, prašydama paskelbti A. Butkevičiaus paiešką dėl lėšų išieškojimo.

Į policijos ieškomų asmenų duomenų bazę A. Butkevičius įrašytas lapkričio 4 dieną.

Bauda A. Butkevičiui buvo paskirta 1998 metų rudenį paskelbtu nuosprendžiu, kai Vilniaus apygardos teismas apkaltino jį pasikėsinus sukčiauti dideliu mastu ir už tai nuteisė kalėti penkerius su puse metų.

Policijos žiniomis, A. Butkevičius šiuo metu yra Gruzijoje.

ELTA

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais

9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

1981 metais į Kauno komandą atėjęs Arvydas Sabonis tapo "Žalgirio" sinonimu.

PASISEKĖS ČIKAGOS FUTBOLININKŲ POKYLIS IR PERGALĖ

Paskutinis spalio savaitgalis Čikagos LFK "Lituanicos" futbolininkams buvo dvigubai sėkmingas. Spalio 30 d. vakare PL centro salėje įvykęs klubo 54 metų sukakties pokylis gerai nusisekė, o sekančią dieną netoliese esančioje aikštėje klubo pirmoji ekipa iškovojo jau seniai lauktą pergalę.

Kalbant apie futbolininkų laimėjimą reikia pasakyti, jog ji nebuvo lengva, nors 2-0 pasekmė gal galėtų byloti priešingai. "United Serbs" komanda visada pasižymi šiurkščiu žaidimu ir niekam už dyką pergalių nedalina, nes rudens sezono jį pačiai labai reikia.

Todėl jau pačioje rungtynių pradžioje atrodė, kad varžovai stengsis į namus parsivežti tris

taškus. Jų dažni prasiveržimai prie mūsų vartų vis būdavo pavojingi, nors nerezultatyvūs. Tačiau pirmieji įvartį pasiekę lietuviai, - 34-je žaidimo minutėje jaunas Audrius Zinkevičius ženklino 1-0. Tada svečiai nejuokais susirūpino ir dar labiau užspaudė mūsiškių vartus, kuriuos ir šį kartą saugojo vėl Linas Jakovlevas. Jeigu rungtynėse prieš "Vikings" jis darbo neturėjo, tai šį kartą jis atrėmė bent pora pavojingų kamuolių.

Po pertraukos daugiau aktyvumo pradėjo rodyti mūsiškiai. Jau 15-je minutėje, serbams neleistinai subaudavus "Lituanicos" puolėją, buvo priteistas baudinys, kurį realizavo Aleksandras Belostenis (tai jau antrasis jo įmuštas

baudinys trijų rungtynių laikotarpyje). Su šiuo teisėjo sprendimu nenorėjo sutikti serbai, kurių vienas pastūmė net teisėją ir už tai gavo raudoną kortelę. Beje, varžovai prisirinko nemaža ir geltonų kortelių.

Nuo antrojo kėlinio 15-tos minutės, kai mūsiškiai turėjo vieno žmogaus persvarą, buvo galvojama, kad lietuviams bus lengviau žaisti. Tačiau taip neatsitiko, nes serbai nejuokais suteikė visas jėgas įvarčio pasiekimui. Nors jie dažnai žaidė prie mūsiškių vartų, tačiau rezultatas liko nepasikeitęs. Ir dar neseniai įsigytoje rungtynių lentoje, teisėjui sušvilpus rungtynių pabaigą, matėsi rezultatas 2-0 lietuvių naudai.

Laimėti 3 taškai labai pagerino "Lituanicos" padėtį pirmenybinėje lentelėje. Dabar su 11 taškų, mūsiškiai jau "pabėgo" iš pavojingos zonos. Paskutinėje vietoje, sužaidusi lygiomis (0-0) su "Lightning" liko "Legovia", savo sąskaiton įsirašiusi tik 5 taškus (1 pergalė ir 2 lygiosios). Lietuviai rudens ratą baigė su dviem pergalėmis, tiek pat pralaimėjimų ir 5 lygiosiomis. Pirmoje lentelės pozicijoje dar labiau įsitvirtino "Sockets" ekipa, kuri paskutinėse sezono rungtynėse įveikė "Vikings" 3-0. O pirmoje vietoje ilgesnį laiką buvusi "Schwabben" prarado 3 taškus, pralaimėję prieš "Polonią" 0-1 ir jau iškrito iš pirmaujančių tarpo.

Dabar "Lituanicos" vyrai turės pertrauką iki 2005 m. sausio mėnesio pirmojo sekmadienio, kada pradės salės futbolo pirmenybes. Jie šiemet varžysis aukščiausioje grupėje – "Major" divizijoje.

ŠAUNUS SUKAKTUVINIS POKYLIS

Šeštadienio vakare "Lituanicos" nariai ir klubo rėmėjai bei draugai susirinkę į PL centro didžiąją salę atšventė klubo 54-ją sukaktį ir gerai pasilinksmino. Čia keli atsižymėję futbolininkai gavo specialius prizus, o visi pirmosios komandos žaidėjai – po gana kuklią dovanėlę – 100 dolerių.

Pagrindiniu prizu – "naujingiausio žaidėjo" taurę buvo atžymėtas Virgis Žuromskas, nors jis rudens rate nepasirodė aikštėje. Tačiau tikima, kad ateityje jis vėl tės aktyvaus žaidėjo rolę. Už nuopelnus klubui buvo apdovanotas Linas Jakovlevas. Taip pat atžymėjimo ženklas buvo paskirtas praityje pačiam geriausiam komandos įvarčių mušėjui Laimonui Bytautui, nors jis pats iškilmėse negalėjo dalyvauti ir jo atsiimti.

Oficialioje dalyje taip pat kalbėjo ir klubo pirm. Albertas Glavinskas, o ją pravedė

Irma Deveikienė. Susirinkusieji buvo vaišinami šalta ir karšta vakariene. Daug svečių linksminosi brolių Švabų orkestro muzikos sukuryje. Be to vyko loterija ir kiti įvairumai.

Pažymėtina, kad šios šventės proga net tūkstantį dolerių paskyrė jau ne pirmi metai talkinantis vyras iš naujai atvykusiųjų tarpo - Artūras Strokovas. Jis dabar darbuojasi "Century 21" namų pardavimo bendrovėje ir aktyviai remia futbolininkus.

Ši klubo šventė liks ilgai atmintyje joje dalyvavusiųjų tarpe. O kitais metais jau bus kiek apvalesnė – 55 ji sukaktis.

Edvardas Šulaitis

Kauno "Žalgiris" ULEB
Eurolygos rungtynes žaidė Graikijoje su Atėnų AEK. "Žalgiris" šventė pergalę: kauniečiai rezultatu 86:76 įveikė Atėnų AEK krepšininkus. Kitas Eurolygos rungtynes žalgiriečiai žais lapkričio 18 dieną Kaune su Liublianios "Union Olimpija" (Slovėnija).

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm   866 E. 200 th St.
Sat.: 8 am to 4 pm   Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutini sprendima apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telidanti jauką atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.